

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 grppo
Cena 1.000 lir - Leto XLV. št. 191 (13.422)
Trst, četrtek, 17. avgusta 1989

Predstavniki opozicije v parlamentu so sinoči odobrili resolucijo

Lech Walesa je postal glavni kandidat za šefa poljske vlade

Lider Solidarnosti je že prej pristal na formalno prisotnost PZDP v novem kabinetu Notranjega in obrambnega ministra naj bi osebno imenoval predsednik Jaruzelski

VARŠAVA — Senatorji in poslanci poljske opozicije so sinoči odobrili resolucijo, v kateri predlagajo voditelja Solidarnosti, Lecha Walesa, za ministrskega predsednika, ki bi vodil koalicijo med Solidarnostjo, kmečko in demokratsko stranko. Odločitev ni bila lahka, saj se je 15 predstavnikov opozicije izreklo proti tako veliki odgovornosti, kot je vodenje vlade.

Lider Solidarnosti Lech Walesa (na sliki) pa je že prej nekoliko omilil svojo trdo linijo. Dejal je, da je pripravljen sprejeti vlado, iz katere ne bi bili popolnoma izključeni komunisti, a pod pogojem, da bi »ključna«
ministra, notranjega in obrambnega, neposredno imenoval poljski predsednik Jaruzelski. Predlog je naletel na ugoden odmev predvsem v Moskvi, od koder je prišel tudi nekakšen placet. Če bo Walesi res uspel ta podvig, bo Poljska prva država vzhodnega bloka, ki je ne bodo vodili komunisti.

Položaj v Varšavi pa je kljub vsemu dokaj negotov, vesti pa so občasno kar se da protislovne. Walesa, ki je bil včeraj najglasnejši protagonist tega težavnega položaja, je jasno ponovil, da je Kiszczakov predlog, da poveri sestavo nove vlade Malinowskemu (Kmečka stranka), nesprejemljiv. Voditelj Solidarnosti trdi, da Poljska potrebuje predvsem novo koalicijo, Solidarnost-kmečka stranka-demokratska stranka, ki naj bi skupaj odločala, kdo ima največjo možnost, da razreši že hudo zamotani politični klobčič. Wale-

sa je menil tudi, da mora biti nova vlada sposobna uvesti nove in temeljite reforme, kar pa se lahko zgodi samo z novimi političnimi predstavniki in formalno brez komunistov, ki so po njegovem mnenju preveč vezani na preteklost in torej nesposobni uvesti novosti, ki jih poljska stvarnost potrebuje.

Drugi pomemben korak pa je bila nenadna Walesova razpoložljivost za mesto ministrskega predsednika. To je izjavil v nekem intervjuju za televizijo, v katerem je med drugim poudaril, da pričakuje tudi odziv predsednika Jaruzelskega na ta predlog. Resnici na ljubo je predsednikov molk vzbudil nemalo začudenja, Jaruzelski pa ga je prekinil prav sinoči, ko je napovedal, da bo čimprej sklical vrh voditeljev vseh pomembnejših strank. Takoj po tej napovedi, je Walesa še dodatno omilil svojo strategijo; izjavil je, da nima namena popolnoma izključiti iz nove vlade komunistov, saj je PZDP skupaj s Solidarnostjo najmočnejša politična stranka v državi. »Ostale stranke so nam lahko v pomoč, ne Solidarnost ne Poljska združena delavska partija pa se ne namerava odstraniti s političnega prizorišča in druga drugi puščati prosto pot,«
je še pojasnil Walesa. Opazovalci pa pripominjajo, da je Walesa, s tem, da je pristal na sodelovanje s PZDP, imel v mislih predvsem tiste njene predstavnike, ki so naklonjeni političnim in gospodarskim reformam.

Estonski volilni zakon ni v skladu z ustavo

MOSKVA — V Estoniji že osem dni stavka nekaj tisočev delavcev, ki pripadajo ruski manjšini. Sovjetski tisk je to stavko, ki je povezana predvsem z novimi volilnimi zakoni za manjšince, različno ocenil, v glavnem pa je omenjal veliko gmotno škodo, ki jo povzroča skoraj povsem ustavljen železniški promet.

Estonski vrhovni sovjet je komaj pred šestimi dnevi izdal nov zakon o volilni pravici pripadnikov ruske manjšine. Po novem bi lahko volili krajevne sovjete le tisti Rusi, ki so vsaj dve leti stalno naseljeni v Estoniji, v krajevne kandidatne liste pa se lahko vpišejo samo Rusi, ki v Estoniji stalno bivajo že pet let. Manjšina je te zakone ocenila kot skrajno omejevalne in krivične, delavci pa so zato oklicali stavko. Sovjetski vrhovni sovjet pa je včeraj sklenil, da je volilni zakon, ki velja v Estoniji, protustaven in v nasprotju z mednarodnimi zakoni, ki jih je odobrila tudi SZ.

Agencija Tass je včeraj poročala, da se je v Tallinnu umestila posebna komisija, ki bo oba odloka proučila in ugotovila morebitne nepravilnosti in razhajanja z ozirom na ustavne zakone. Podobno bo storil sovjetski vrhovni sovjet, kateremu so tako ruski kot estonski politični predstavniki poslali svoja poročila. Vrhovni sovjet pa se je tudi obvezal, da bo poiskal »agitatorje«, ki so organizirali stavko.

General Aoun bi pristal na premirje, zunanji opazovalci pa trdijo, da je to le strateška poteza

V Bejrutu ponovno razsaja bitka muslimani pa nočejo popustiti

BEJRUT — V na pol porušenem libanonskem mestu je premirje, za katerega se je zavzela OZN, trajalo manj kot šest ur. Potem ko so topovi obmolknili in omogočili reševalnim skupinam, ki si s težavo utirajo pot med ruševinami, da vsaj za silo pomagajo številnim ranjencem, se je bitka ponovno vnela v mestnem središču in tudi v zaselkih, ki še niso bili prizorišče spopadov med krščansko vojsko generala Aouna in muslimani.

Zunanji opazovalci ugotavljajo, da se v Bejrutu sedaj odigrava najtežji del partije, ki jo igrajo Aoun in njegovi zavezniki ter sirske enote, nameščene v muslimanskem delu države. General Aoun je v teh zadnjih dneh dosegel nekaj izredno pomembnih zmag, ki so bistveno utrdile njegov strateški položaj in pogajalno moč. Uspehi krščanske vojske pa očitno skrbijo sirske zaveznike, ki so se včeraj sestali v Damasku, kjer so razpravljali o strategiji, s katero bi lahko bili kos Aounovi ofenzivi. Vrha so se udeležili tudi iranski zunanji minister Velayati, šiitski poglavar Nabih Beri, palestinski voditelj Džibril ter oficirji skupine Al Fatah. Ob zaključku vrha so izjavili, da se bodo do zadnjega borili proti generalu Aounu, pa čeprav bodo morali zato mobilizirati do zadnjega razpoložljivega vojaka in žrtvovati do zadnje municije. Sirski obrambni minister Tlas je potrdil, da bo Sirija podprla protiofenzivo muslimanskih sil.

General Aoun je medtem slavil zmago sredi opustošene mesta, v katerem skorajda ni elektrike, primanjkuje vode, večina prebivalcev pa že od četrтка živi v zakloniščih

in kletih. Poveljnik krščanskih enot je včeraj izjavil, da je pripravljen pristati na takojšnje premirje, zunanji opazovalci pa niso posebno presenečeni nad njegovo reakcijo. General Aoun je namreč že nekajkrat obljubil, da bo odložil orožje, vsakič pa je bilo že vnaprej znano, da je bilo sleherno premirje neizvedljivo. Mnogi trdijo, da bi Aoun nikakor ne pristal na premirje, ne da bi postavil svoje zahteve. Tokrat bi lahko na primer ponovil zahtevo, naj Sirci zapustijo libanonska пристanišča, v katerih že dalj časa ne prihajajo ladje z orožjem za krščansko vojsko.

Zeleni škuner v Portorožu

PORTOROŽ — Zeleni škuner je včeraj ob koncu svojega potovanja po italijanskem delu Jadrana prispel tudi v Portorož, kjer bo danes ob 19. uri v portoroškem Avditoriju javna razprava o problemih morja z naslovom "Kakšna bodočnost se obeta morju v Tržaškem zalivu - Cvetenje alg zadnje opozorilo?". Posadka Zelenega škunerja je baje zaprosila za dovoljenje, da bi vzela nekaj vzorcev morja tudi ob jugoslovanski obali in jih analizirala, vendar so v Beogradu njihovo zahtevo takoj zavrnili.

NA 3. STRANI

Bejrut je že od četrтка dalje popolnoma opustošeno mesto, iz katerega je izginilo še tisto malo življenja, ki je kljub vsemu spremljalo dogajanja že več kot 10-letne vojne. Bombe padajo sedaj tudi na bolnišnice in na vse mestne četrti. Električnega toka v glavnem ni, prav tako nepopravljive pa so tudi okvare v vodovodni mreži. Večina ljudi živi v kletih in zakloniščih, ki niso povsem varna, zato čedalje več prebivalcev zbere vse svoje imetje in beži, tudi peš, iz Bejruta (Telefoto AP)

Na plavalnem EP v Bonnu

Italijan Lamberti niza uspehe

□ □ □

Kolesarsko dirkališčno SP

Golinelliju (It.) zlato v zasledovanju

□ □ □

Atletski miting v Zürichu

Padel Nehemiahov rekord (110 m ovire)

NA 10. STRANI

Pri Šanghaju padlo letalo

V torek je pri Šanghaju iz še neznanh vzrokov padlo kitajsko potniško letalo Antonov 24, pri čemer je umrlo 34 potnikov, 6 pa je bilo ranjenih

Dva zavoda so morali pri priči zapreti

Nepričakovan »obisk« karabinjerjev v domovih za stare in prizadete

RIM — Posebni oddelki karabinjerjev NAS so 14. in 15. avgusta opravili nove nepričakovane obiske. Tokrat so presenetili osebje zdravstvenih domov za starostnike in prizadete. Kontrole so se nanašale na vsedrjavni teritorij, v dveh dneh pa so NAS pregledali 55 zdravstvenih domov in 332 domov za ostarele.

NAS so največjo pozornost posvetili kuhinjam in shrambam ter lekarnam v domovih. Tudi v tem primeru, kot že prej v javnih bolnišnicah in kampih, je bilo največ prekrškov prav v teh oddelkih. Karabinjerji so zaplenili večje količine zmrznjenih rib in embalaže sira. Za oboje je rok trajanja že davno zapadel. Kar se tiče zdravil, pa so bile lekarne slabo zalozene, veliko zdravil ni imelo priloženega lista za uporabo in ne roka trajanja. Nekatere tablete so bile celo brez embalaže. Skupno so karabinjerji zabeležili 268 kazenskih prekrškov v zvezi z oporečnimi higienskimi razmerami in 461 administrativnih prekrškov, ki se večinoma nanašajo na pomožno osebje. Mnogi prostovoljci, ki delajo v domovih, namreč nimajo ustreznih zdravstvene knjižice.

Tudi tokrat so najbolj kričeče prekrške zabeležili na Jugu. V dveh domovih za starostnike na Siciliji so bile razmere take, da so ju morali karabinjerji pri priči zapreti. »Gostje« bodo v njih ostali le toliko časa, dokler pristojne oblasti ne bodo našle primernejše namestitve. V zavodih za prizadete pa so NAS največkrat našli na neprimerne strukture in neustrezne prostore za rehabilitacijo.

V Zahodni Nemčiji je že danes 2 milijona brezposelnih Naraščajoče število beguncev iz NDR spravlja v težave zahodnonemške oblasti

Pred veleposlaništvom ZRN v Budimpešti čaka trenutno kakih 200 Vzhodnih Nemcev, da bi dobili dovoljenje za vstop v Zahodno Nemčijo (Telefoto AP)

BONN — Število vzhodnonemških državljanov, ki skušajo turistično potovanje na Madžarsko izkoristiti za selitev v ZRN, je po vsej verjetnosti veliko večje od števila tistih, ki so si poiskali zatočišče na zahodnonemškem veleposlaništvu v Budimpešti (menda 181). Potem ko so v ponedeljek veleposlaništvo zaprli za obiskovalce, čaka pred poslopjem vsaj kakih sto vzhodnonemških državljanov, ki vztrajajo, da jim veleposlaništvo pomaga pri selitvi v ZRN.

Po podatkih, ki so jih objavile madžarske oblasti, naj bi bilo - sezona je na vrhuncu - na Madžarskem kakih 200.000 vzhodnonemških turistov, nemajhen del pa naj bi že sklenil "podreti za seboj vse mostove".

Te ljudi oskrbi veleposlaništvo z dokumenti, nato pa jih pošljejo v sprejemno taborišče, kakršen je hessenski Giessen, kjer sprejemajo dnevno okoli 600 vzhodnonemških rojakov. Taborišče je prenatrpano in hessenske oblasti so prav včeraj pozvale zvezno vlado, naj postavi na noge novo sprejemno taborišče, vendar pa v kakšni drugi zvezni deželi, češ da Hessen sam navalu preseljencev ni več kos. V Giesenu je zdaj dnevno po kakih 200 preseljencev, njihovo seznanjanje z ZRN pa se začne na način, ki jim je dobro znan tudi iz NDR - postaviti se morajo v vrsto in čakati. Predvsem morajo izpolniti sprejemni formular, ki ni ravno kratek, ko pa imajo za seboj ta del procedure, lahko izbirajo med dvema vrstama. Kdor se odloči za vrsto A, mora računati s tremi ali štirimi dnevi čakanja v tistem delu dežele Hessen, kjer je gostota prebivalstva brez dvoma najvišja. Po teh treh ali štirih dneh bodo preseljenca poslali v eno od zveznih dežel v skladu z razrezom, ki velja na tem področju med njimi, včasih pa bodo upoštevali tudi njegovo željo. Kdor se odloči za vrsto D, s tem pove, da ima v ZRN sorodnike in znanje, ki so že izrekli pripravljenost, da poskrbijo zanj. Vrsta D je bistveno hitrejša in tisti, ki se lahko postavijo vanjo, imajo veliko možnosti, da bodo še isti dan dobili ustrezne dokumente in 200 mark popotnice, s čimer se bodo odpeljali k svojim prijateljem. Nobenemu pa - če je seveda lačen - ne uide vrsta za hrano: v sprejemnem taborišču dela 80 stalnih in 80 občasnih uslužbencev, toda kljub trudu je stiska velika - taborišče preprosto ni narejeno za sprejem tolikšnega števila ljudi.

V Budimpešti, odkoder prihaja zdaj velik del priseljencev, pa so se, kot poročajo, že pojavili zahodnonemški mrhovinarji, ki so pripravljene kandidate za selitev - po ocenah je od 300 do 600 ljudi ta hip trdno odločenih, da se ne vrnejo več v NDR - za denar prethotapiti čez mejo v Avstrijo. Zadnja tarifa: 7000 mark, zahodnonemških seveda.

Za zaposlitev priseljencev so odgovorni uradi za delo. V novem valu priseljencev je velika večina visokokvalificiranih delavcev, mlajših od 40 let. Vendar pa je že moč občutiti razkorak med obema Nemčijama, saj morajo mnogi na dodatno šolanje. Ker je v ZRN že brez tega dobra dva milijona brezposelnih in ker je vedno večje povpraševanje tudi na trgu stanovanj (zaradi česar napovedujejo, da bo šla cena navzgor), pa morajo oblasti nenehno zagotavljati, da oskrba priseljencev ne gre na škodo drugih zahodnonemških državljanov, čemur pa ti ne verjamejo ali pa vsaj ne vsi; mnogi od teh gredo potem radi volit desničarske republikance, tako da je celotna zadeva za vladno koalicijo tudi po tej plati občutljiv ples na žici.

MARJAN SEDMAK

V Milanu s solzilci nad avtonomiste ki niso hoteli iz zasedenega poslopja

MILAN — V nekaj urah je v Milanu izginilo središče mestnih avtonomistov, poslopje, ki so ga zasedli pred štirinajstimi leti in ga preimenovali v Socialni center Leoncavallo. Lastniki poslopja in zemljišča so že pred leti zahtevali izgon avtonomistov, milanski pretor pa se je odločil, da bodo karabinjerji nastopili dan po velikem šmarnu, ko je bil Milan še sorazmerno prazen.

Kljub temu pa so bili avtonomisti na okopih že veliko pred prihodom karabinjerjev, ki so stopili v akcijo malo po sedmi uri zjutraj. Karabinjerje s potrdilom o izgonu je pričakal sicer odvetnik, ki je skušal pregovoriti svoje kliente, naj mirno zapustijo zasedeno poslopje, a se je moral kaj kmalu vrniti z odgovorom, da bodo vztrajno branili svojo postojanko. Malo za tem je skupina avtonomistov splezala na streho poslopja. Na karabinjerje je pričelo padati kamenje, nato korci in nazadje še molotovke. Vzdušje je postajalo napeto, tako so karabinjerji segli

po solzilcih in v dobri uri so s pomočjo gasilcev spraznili poslopje.

Pri tem so ustavili približno osemdeset mladih avtonomistov. Vsi so morali na komisariat, 26 pa jih je moralo naravnost v zapor. Kakor hitro so karabinjerji pospremili avtonomiste iz centra, so zemljišče »zasedli« bagerji, ki so v nekaj urah popolnoma porušili poslopje in odstranili ruševine.

Akcija karabinjerjev je sprožila val ostrih reakcij s strani milanskega sedišča DP, ki je naslovila župana Pillitteriju ogorčeno pismo, v katerem ga spominja, da so se avtonomisti borili proti razpečevalcem heroina. Tiskovno konferenco so sklicali tudi avtonomisti, ki so izjavili, da so karabinjerji ravnali z njimi surovo in nasilno. O dvaindvajsetih molotovkah, ki so jih karabinjerji našli v zasedenem poslopiju, pa so rekli, da niso bile njihove.

Na sliki (telefoto AP): po odhodu karabinjerjev in avtonomistov so nastopili bagerji, ki so v nekaj urah porušili Center Leoncavallo.

V Belfastu priprli fotografa ki je menda hujskal množico

LONDONDERRY — Tudi včeraj je bilo severnoirsko mesto Londonderry prizorišče spopadov med katoličani in britanskimi vojniki. Policija je streljala s plastičnimi metki na množico. Nekaj ljudi je bilo ranjenih, prebivalci katoliške mestne četrti Bogside pa so lučali kamenje in metali molotovke.

Včeraj pa je v Belfastu izbruhnila nova afeta, v katero je vpleten novinar, ki je menda ščuval mladino, naj napada policijo. Policija ni sporočila njegovega imena, do večera pa je krožila vest, da je to neki ameriški fotograf free-lance. Šele kasneje so sporočili, da bi lahko to bil zahodnonemški novinar, ki brezhibno obvlada angleščino. Vprašanje novinarjev, ki menda izkoriščajo položaj v Severni Irski, je že dalj časa predmet žolčnih razprav. Inšpektor belfaške policije trdi, da televizijske ekipe redno »režirajo« nasilne akcije. Občasno se člani ekstremističnih skupin pripravijo na naskok, nato pa počakajo, da pade klapa in šele nato vržejo molotovko ali zalučajo kamen.

Fotograf, ki so ga priprli v Belfastu je imel menda s sabo pravi »gverilski« pribor, ki bi ga lahko izročil komurkoli v imenu dovolj dinamične in napete fotografije. O vprašanju nekorektnega poročanja o severnoirskih dogajanjih pa je posegel šef belfaškega katoliškega pogrebnega podjetja, ki je izjavil, da se novinarji in reporterji obnašajo kot zveri tudi, ko poročajo o pogrebi.

Med procesijo strela ubila dva otoka

FOGGIA — Procesija v čast Materi božji, ki jo prirejajo v kraju Monte Sant'Angelo se je tragično končala za dva otoka. 15-letni Matteo in 5-letni Michele sta se odpravila na božjo pot k cerkvi, ki je oddaljena kaka dva kilometra od vasi. Vernike je presenetila poletna nevihta, obe žrtvi pa sta bili med zadnjimi in sta se zato zatekli pod neko drevo, v katero je kmalu potem udarila strela. Otoka sta bila pri priči mrtva.

Pod isto drevo se je zateklo več vernikov, večinoma mlajših: enega od teh je strela oplazila in mu povzročila hude opekline, tako da se bori s smrtjo, drugih šest pa je dobilo lažje opekline. Cerkev, do katere vodi božja pot, stoji prav na vrhu griča in jo odprejo samo enkrat v letu, 16. avgusta. Pot do nje je ozka in strma, ko je začela nevihta pa je bil del procesije že na vrhu griča, nesrečna skupina pa je bila šele na polovici pobočja.

Kmetje z juga Jugoslavije strežejo Markovičevi vladi po življenju S kmečkimi mitingi nad draginjo in inflacijo

LJUBLJANA — V teh dneh postaja vse očitnejše, da se je Jugoslavija razdelila na dva dela. Na tiste, ki ostaja zvest Anteju Markoviču in njegovim prizadevanjem za stabilizacijo gospodarstva in na one druge, ki ga hočejo po vsej sili zrušiti. Njegovi zavezniki so ta čas bolj tihi, kaj pa naj drugega počno ob domala 800-odstotni inflaciji, so pa zato toliko glasnejši nasprotniki, ki venomer prilivajo olje na ogenj še tako pregretyh jugoslovanskih političnih strasti.

V Srbiji zdaj že kar javno pravijo, da jugoslovanska vlada ne bi naredila protiinflacijskega programa, tudi če bi ga znala, ker je inflacija njenemu predsedniku všeč, posebej pa je po volji severnemu delu države (mislijo seveda na Slovenijo in Hrvaško). Rešitev vidijo nekateri od srbskih teoretikov v totalnem »gospodarskem šoku«, za katerega pa ZIS seveda ne kaže nikakršnega zanimanja. (Vlada se še predobro zaveda vseh posledic Mikuličevega eksperimentiranja s takimi in drugačnimi šoki in katerega golide gnoja mora zdaj kidati prav Ante Marković). V Srbiji še pravijo, da bo ob spravi

koruze najboljši čas (mislijo najbrže skrajni čas), da rečemo: Good bye, stric Ante.

Koruze ne omenjajo brez vzroka, kajti z njo so povezani kmetje, ti pa naj bi zadnje avgustovske dni z vsejugoslovanskim mitingom v Beogradu skušali zrušiti Markoviča in njegovo vlado. Če to ne bi uspelo, bi jim priskočili na pomoč že preverjeni mitingaši, predstavnik delavcev iz Rakovice pa je tako že pred časom zažugal, da bodo njegovi porušili vse, če v septembru inflacija ne bo obrzdana.

Vojvodinskim kmetom, za katere so ugotovili, da so za letošnji rod pšenice iztržili precej več kot denimo v Slavoniji, je na mitingu v Beogradu ne bodo pridružili slovenski kmetje, pa tudi hrvaški ne. Čep ravno slednji tudi hudo našpičeni proti vladi in posebej dosedanjim kmetijskim politikam in terjajo korenite spremembe, se pa zavedajo, da jih je mogoče doseči prav tako učinkovito »po mirni poti«. Torej brez mitingaškega hrupa, ki nikomur v državi ne koristi.

Menda so hrvaški kmetje pred dnevi že obravnavali spremembe na kmetijskem področju, ki sta

jih pred kratkim pripravila vlada in zvezni sekretariat za kmetijstvo, a jih še ne bosta dala v javnost, preden o tem ne razpravljajo v zvezni skupščini. Gre pa za novo cenovno politiko kmetijskih pridelkov, za zaščitne cene, kreditno denarno politiko na tem področju, za lastniške odnose, zakup zemlje in podobno. Tisti bolj obveščeni trdijo, da gre za globoke spremembe v kmetijstvu, ne pa za revolucionarne, ker so podobno v Jugoslaviji pred kakimi dvajsetimi leti že skušali udejaniti, pa jim ni uspelo. Zaradi prehudih odporov. Ti so še hujski v zdajšnji politični situaciji, ko nihče nikomur ne verjame in nikogar ne posluša, ko je venomer treba kaj in koga zrušiti.

Poznavalci tudi pravijo, da je edina rešitev za gospodarstvo (in kmetijstvo) v političnem razpletu. Dokler tega ne bo, dokler se ne bodo dogovorili, v kaki državi bodo živeli in kakšno družbo bodo gradili (z malo manj ali malo več demokracije) toliko časa, bo vsa ta politična paranoja še trajala...

NADA MAVRIČ

Danes v Portorožu javna debata o morju v Tržaškem zalivu

Zeleni škuner odplul iz Milj v Istro

KOPER, TRST — Danes ob 19. uri bo v portoroškem Avditoriju (Senčna pot 10) javna razprava o problemih morja z naslovom "Kakšna bodočnost se obeta morju v Tržaškem zalivu - Cvetenje alg zadnje opozorilo?". Prireja jo Zeleni Obale, člani društva za varstvo okolja Piran in člani ekološke sekcije pri OK ZSMS Koper v sodelovanju z OK ZSMS Piran in z Obalno-kraško turistično poslovno skupnostjo. Najprej bodo orisali dejavnost, ki se že četrto leto zapored odvija v okviru načrta Zeleni škuner - Goletta verde v organizaciji italijanskih Zelenih. Škuner je včeraj odplul iz Milj v Istro, kjer se bo ustavil v Piranu, Umagu in Kopru (tu bo jutri ob 12. uri tiskovna konferenca), a v soboto bo spet v Trstu (še ena tiskovna konferenca).

Zatem bodo na portoroški razpravi osvetlili trenutno stanje morja v Tržaškem zalivu, nato pa oblikovali predloge za: prepoved uporabe pralnih sredstev, ki vsebujejo fosfate; ureditev izpustov komunalnih odpadkov s pomočjo čistilnih naprav in sistemov za osiromašenje odpadnih voda prevelike koncentracije hranljivih snovi; omejevanje pretirane uporabe gnojil v kmetijstvu; drugačno oblikovanje vodotokov z zadrževanjem vode v močvirnih območjih s koriščenjem njihove naravne čistilne sposobnosti; določitev količinske meje turističnega razvoja na obalah severnega Jadrana; omejevanje prekomerne izrabe Tržaškega zaliva za promet ter za industrijsko predelavanje nevarnih snovi. Za to potreben denar bodo zahtevali od skupščine SR Slovenije in od deželnega odbora Furlanije-Juljske krajine.

Adria Airways daje popuste

LJUBLJANA — Slovenski letalski prevoznik Adria Airways je sklenil poceniti lete na nekaterih notranjih progah. Popusti 20%-50% veljajo do 15. septembra. Iz Ljubljane bodo cenejši leti tja in nazaj proti Dubrovniku, Beogradu, Sarajevu, Pulju in Prištini. Prvo polletje 1989 je A-A končal uspešno: na domačih progah je s 5 letali manj dosegel 82%, na mednarodnih pa 97% prometa nasproti lanskemu 1. polletju. Zelo so zadovoljni z novim airbusom; odlično se je obnesel in znatno znižal stroške, saj porabi do 600 kg manj goriva na uro kot enaka Douglasova letala. Dobri so tudi rezultati na progi Ljubljana-Pariz, ki so jo odprli julija, kar dokazuje njeno upravičenost. (A. P.)

Prispevek k preporodu Nadiških dolin

Občina Špeter Slovenov ima nov trgovski načrt

ŠPETER SLOVENOV — Upravitelji Špetra Slovenov so predstavili združenima občinskima komisijama za trgovino in gostinstvo nov občinski načrt za razvoj trgovskih in gostinskih dejavnosti ter pravilnik o delovanju moških in ženskih česalnih salonov. Gre za upravno-politično listino, s katero hoče Občina, ki jo vodi podjetni župan prof. Giuseppe Marinig, zadostiti potrebi o korektnem upravljanju terciarnih dejavnosti, sicer tudi v vidiku družbenega, kulturnega in gospodarskega preporoda te občine v devetdesetih letih.

Kot pravi župan, je treba krajevno podjetništvu omogočiti, da pride do izraza njegova dinamičnost, drugače pa Špetru in Nadiškim dolinam vrniti trgovsko-turistični pečat. Nekateri podjetniki bodo menda nasprotovali "novostim", ker so še pod vtisom težav iz preteklosti (beg ljudi ipd.), toda zadnja leta se je stanje korenito spremenilo: število prebivalstva raste po zaslugi pogumne urbanistične politike, prav tako se množijo zaposleni, vrh tega pa politični dialog z Vzhodom odpira neslutene možnosti razvoja. Priložnost gre izkoristiti, ker se ne bo ponovila. Novi trgovski načrt bo privabil v Špeter in njegov okoliš ne samo ljudi z območja gorske skupnosti, temveč tudi vse tiste, ki se v rastočem številu vozijo po državni cesti 54. Načrt predvideva dva nova razvojno-trgovska pola: Na mostu-Ažla in Petjag-Tiglio; to pa bo le delček bodoče proizvodno-trgovske osi Petjag-Špeter-Na mostu-Ažla-Čemur-Skrutovo-Sv. Lenart, ki bo omogočila vsestranski preporod Slovenske Benečije.

Reševanje Tomosa

V ponedeljek odločitev o stečaju?

KOPER — Potem ko je prejšnji teden koprski komite za gospodarstvo na pobudo Tomosa pristojnemu sodišču poslal predlog za začetek stečajnega postopka, je to imenovalo stečajni sodni senat, ki je za ponedeljek, 21. avgusta, že sklical prvi narok, na katerem bodo ocenili upravičenost predloga. Kljub temu si v Tomosu (kjer stalno poudarjajo, da ne gre za razprodajo podjetja) na vso moč prizadevajo, da bi ne glede na težave pri oskrbi z reprodukcijskim materialom zagotovili največjo možno proizvodnjo, prodajo in iztržek ter tako morebitni stečajni postopek začeli z čimmanjšim dolgom in najmanj upniki.

O trenutnih razmerah v podjetju in možnem razpletu sta danes skupaj razpravljala tudi Tomosova sindikalna konferenca in zbor komunistov. Podprla sta prizadevanja vodstva podjetja, da četudi z najradikalnejšimi ukrepi končno sanira podjetje na osnovi donosnih, strokovno utemeljenih programov in upoštevanje socialno varnost zaposlenih. Zavzeli so se tudi za sprotno temeljito informiranje kolektiva o poteku dogodkov v zvezi s stečajnim predlogom ter zahtevali, naj v Tomosu v vsakem primeru zagotovijo normalne pogoje za delo družbenopolitičnih organizacij. Te naj bi motivirale delavce za dobro delo ter hkrati bdele nad uresničevanjem zahtev, ki jih je v zvezi z njihovim kolektivom pri občinskem sindikalnem svetu oblikovala posebna delovna skupina.

JANEŽ ODAR

Italijanski denar za vzrejo drobnice v Buzetu

BUZET — Med številne načrte, ki jih nameravajo skupaj uresničiti italijanski podjetje Agrofine in jugoslovanske delovne organizacije s pomočjo italijanskega posojila, ki ga predvideva paket Mikulić-Goria, sodi tudi realizacija genetškega centra za 5.000 ovac mlekaric v občini Buzet. Nosilec tega projekta, v katerega bodo vložili več kot 11 milijonov dolarjev, je novoustanovljena delovna organizacija za kmetijsko in prehranje-

no industrijo ter kooperacijo Agroprodukt.

Zelo povoljne ocene o važnosti in učinkovitosti omenjenega načrta, katerega uresničitev bo izrednega pomena ne le za buzetsko občino, ampak tudi za celovito regijo, so v teh dneh izrekli tudi predstavniki podjetja Agrofine. Njegovi strokovnjaki zatrjujejo, da ima to istrsko območje prav lepe možnosti za širok razvoj reje koz in ovac. Tovrstna dejavnost,

vendar v intenzivni obliki, je kot znano tod in v Jugoslaviji nasploš še nekako v povojih, medtem ko je v gospodarsko najbolj razvitih evropskih državah dosegla že pomembno raven.

Italijanski in jugoslovanski investitorji so prepričani, da bi uresničitev projekta omogočila zelo hiter prodor na mednarodno tržišče. Toliko bolj, ker je danes na evropskih tleh nepokritih še celih 38 odstotkov povpraševanja po siru iz ovčjega in kozjega mleka.

Umrl zaradi kačjega pika

VIDEM — Na oddelku za intenzivno terapijo v videmski bolnici je v torek umrl 63-letni Dario Giabara iz Verone, ki ga je v nedeljo pičil gad. Strup mu je vbrizgnil prav v žilo, tako da je bliskovito šel v krvni obtok. Najprej so mu masirali srce, potem je nastopila koma, iz katere se niti za trenutek ni več zbudil. Nesreča je pokojnega doletela, ko se je s prijateljem sprehal po gozdni stezi pri Rosazzu na območju Manzana.

Kraševci se zavedajo da bi brez pomoči JLA napredovali počasneje

LIPICA — »Sodelovanje med prebivalci sežanske občine, mejnimi enotami in drugimi mejnimi službami je zgledno in tako odločno znananje trditve, kako skaljeni so v naši republiki odnosi med prebivalci in Jugoslovansko armado,« je med drugim dejal predsednik sežanske skupščine Ivan Vodopivec na proslavi 45-letnice ustanovitve KNOJA in mejnih enot pri mejnem prehodu Lipica, kjer so v torek odprli tudi novo Kompasovo brezcarinsko prodajalno. Slavnostni govornik je bil poveljnik ljubljanskega korpusa generalmajor Dane Popović, ki je poudaril, da je bila in bo JLA vedno v ospredju boja za bratstvo in enotnost v Jugoslaviji ter na fronti prizadevanj za ohranitev socialističnega bistva njene družbe. Pritrdil je sežanskemu županu v ugotovitvi o vzornem sodelovanju armade, prebivalcev, delovnih organizacij in občine. Našel je tudi najosnovnejše rezultate skupnih prizadevanj vojske, krajevnih skupnosti in delovnih organizacij, ki so tako lahko hitreje in ceneje uresničile marsikak komunalni načrt. Podobno je razmišljal generalni direktor Kompassa Egon Conradi, ki je podčrtal, da složnost pri reševanju skupnih problemov in nalog na meji odločilno pomaga k izboljševanju kakovosti turistične ponudbe, ki je pogoj za boljšo prodajo turističnih zmogljivosti na vse zahtevnejšem zahodnem trgu.

Predstavniki JLA so podelili priznanja delovnim organizacijam in službam, s katerimi že dolgo sodelujejo. To so Kompas Sežana, Kraški zidar, delovna enota Skočjanske jame, Jamarsko društvo Sežana in oddelek za mejne zadeve pri RSNZ. Razglasili so tudi armadne pohvale ob dnevu graničarjev in posebej poudarili priznanje za mejno stražarnico Rudolf Mahnič-Brkinc v Lipici.

Nova brezcarinska prodajalna Lipica je 18. Kompasov objekt te vrste. Po načrtih ing. Balaža Slapška iz PB Tamar jo je v 4 mesecih zgradil Kraški zidar, za dobro založenost in uspešno prodajo na 378 kv. m površine pa bo skrbelo 5 uslužbencev.

JANEŽ ODAR

Portoroška noč ni več tisto, kar je bila

PORTOROŽ — Tudi Portoroška noč ni več tisto, kar je bila. To po svoje priča podatek, da se je tradicionalne, menda 300 let stare prireditve ob velikem šmarnu tokrat udeležilo občutno manj obiskovalcev kot v zadnjih letih. Če jih je v "najboljših" letih prišlo po 80-100.000, jih je bilo tokrat 50-60.000 tisoč. Manj obiskovalcev so si portoroški turistični delavci sicer želeli, saj so od prejšnjih let vedeli, da tolikšnega števila obiskovalcev ne morejo primerno pogostiti. Zdaj pa se zdi, da niti razpolovljen obisk ne pomaga veliko.

Se najbolj je tudi letos blestel veliki ognjemet italijanskega pirotehničnega mojstra Raffaella Sardelle, ki se s tem ukvarja že 40 let, v Portorož pa je prišel osmič in za svoj "ogelj" zaračunal v lirah isto vsoto kot lani (21 milijonov lir), v dinarjih pa je to zneslo kakih 400 milijonov (nekako desetkrat več kot lani). Šlo je za lepo predstavo umetnega ognja s kakimi 400 raketami, ki so pol ure po polnoči razsvetljevale toplo portoroško noč in z mesečino obsijan zaliv. Na morju se je gnetlo na stotine plovil. Portorož pa je bil tudi prijetno razsvetljen, kot bi pravzaprav lahko bil vsaj vse dni glavne turistične sezone.

Na terasi Hotela Metropol je modna kreatorka in manekenka Barbara Misson s svojimi manekenkami predstavila krznena in usnjena oblačila umaške veleblagovnice Trgoumag. (Če računate, da sta bila samo dva od krznenih plaščev, ki so jih v poletni vročini nosile brhke manekenke, vredna toliko kot ves portoroški ognjemet, potem ta ognjemet niti ni bil tako drag.) Izbrali pa so tudi lepoticco Hotela Metropol: 16-letno Maddaleno De Andrea, po rodu iz Urugvaja, vendar naše gore list, saj je njena mama Slovenka, zdaj pa živi pri Umagu.

V petek so v portoroškem Avditoriju uspele 12. Melodije morja in sonca. Nagrado občinstva (5 milijonov dinarjev) si je prislužila pesmica Ota Pestnerja Vrniva se na najino obalo, ki sta jo zapela Helena Blagne in Nace Junkar, nagrado strokovne žirije (5 mil. din) sta si razdelili Ksenija Erker iz Zagreba s pesmico Alla fine della strada (Hrvoje Hegedušić) in skupina Happy Day iz zamejstva s pesmico Coco Swing (Illario Bontempo). Aleš Klinar je dobil nagrado za najboljšo besedilo (2 mil. din) Dekleta iz 8. b, ki so jo zaigrali in zapeli Pink Panther, najboljša debitantka pa je bila Damjana s pesmico Rojstvo (Matjaž Murko, M. Čermak - Tomaž Kozlevčar).

Množica obiskovalcev se je takoj po ognjemetu podala domov (v glavnem je šlo za domače goste iz bližnje in daljnje okolice) in na portoroških cestah je spet tavalno največ mladeži med 15. in 25. letom. Marsikdo je pregloboko pogledal v kozarec, kar pa zna rahlim dušicam povzročiti tudi precej težav. Jasno je, da se je za desetletje mladih dogajalo premalo zanimivega in so si zabavo organizirali in izvajali sami. Nekateri so se zabavali tako, da so se pretepali (spet je bilo nekaj porezanih in polomljenih), nekdo je objestno navijal motorno kolo na mestu in tako cvrl gumo na kolesu, tretjega je dajala puberteta, kričal je in se zvijal, da bi ga pač bolje videli, itd... Šlo je za noč, ki pravzaprav ni bila več portoroška.

BORIS ŠULIGOJ

Bo mitingom in množičnim pijančevanjem odklenkalo?

PORTOROŽ — Očitno je, da prihajajo mitingi, velike množične prireditve in masovna pijančevanja iz mode (če lahko to sklepamo po Portoroški noči). Portoroški turistični delavci že leta razmišljajo, kaj narediti iz prireditve, ki se je nekako izrodila in zdaj le s težavo (menda le po zaslugi velikega ognjemeta) ohranja svojo prestižno podobo.

Portoroška noč je še zmeraj množična prireditev, vendar vse manj turistična in vse bolj mladinsko-romarska — tako, na kateri se želi zabavati in sprostiti lep del slovenske mladine. V tem ni nič slabega, pravzaprav. Tudi mladinci, ki pridejo v Portorož za nahrbtniki in te noči niti ne prespijo, so turisti. Mnogi med njimi napravijo to noč več kot številni drugi, mirni, "ugledni" in varčujoči turisti s senčne strani Alp. To bi gostince ali trgovce, ki jih zanima predvsem posel, moralo najbolj zanimati... in še nekaj: če se bo ta mladina v Portorožu zdaj prijetno počutila, bo prihajala sem tudi kasneje — čez 10, 20 in več let...

Mladina je trn v peti zato, ker nekateri težje prenesejo alkohol in potem razgrajajo, razbijajo steklenice, smetijo, nekateri se celo pretepajo... Počnejo pač vse mogoče, ker v resnici nimajo kaj početi. To, da nimajo kaj početi, pa je stvar organizatorjev. Če bi npr. kje v bližini Portoroža pripravili primerno privlačen koncert (pa naj traja tudi čez polnoč), če bi pač organizirali nekaj (možnosti je seveda več), kar bi dovolj pritegnilo njihovo pozornost, bi bilo tudi manj vsega, kar zdaj moti to portoroško prireditev. Druga možnost pa je, da se v Portorožu povsem odpovejo Portoroški noči in vsemu, kar naj bi ta noč pomenila (priložnost za zaslužek, ustvarjanje podobe turističnega kraja itd.). Lahko bi celo zaračunavali vstopnino za ognjemet, ali pa pripravili več Portoroških noči z nekaj krajšimi ognjemeti. Zamisli je lahko toliko! Po tem, kar so pripravili tokrat, ko so se gostinci zaprli za svoje vrtove in terase, vse ostalo pa prepustili stihiji, lahko sklepamo le, da je Portoroška noč obsojena na postopno umiranje. (B. Š.)

Raziskali so brezno v Troštarcih ob italijansko-jugoslovanski meji

Sežanski jamarji v globini 108 metrov

SEŽANA — Že leta 1970 so se v brezno v Troštarcih, ki leži ob italijansko-jugoslovanski meji med Fernetiči in Repentabrom, ogledali člani jamarske sekcije planinskega društva Kolar iz Medvod. Vhod v brezno jim je pokazal tov. Černe iz Sežane, vendar pa ga takratni obiskovalci niso zmerili. Na seminarju jamarjev v Goruši pri Domžalah sta sežanska jamarja Miran Lapajne in Ludvik Husu prišla v pogovor z Medvodčani, ki so jim omenili svoj obisk v tem breznu. Sežanski jamarji so se nato lotili akcije. Iskali so vhod v to brezno, o katerem so razpolagali le s podatkom, da leži med Fernetiči in Repentabrom in je globoko približno 120 metrov. Njihov trud je bil vse do prvomajskih praznikov letos brezuspešen. Pri iskanju vhoda v Orlečansko jamo, ki so si jo domačini ogledali ob prazniku dela letos, so jamarji odkrili vhod v brezno. Na vhodni steni pa zagledali napis "PD Kolar Medvode - 1970". Razveselili so se in sklenili, da opravijo meritve za svoj kataster in ga seveda tudi raziščejo. Pred kratkim se je v to brezno podala štirčlanska raziskovalna in meritvena ekipa, ki so jo sestavljali izkušeni sežanski jamarji: Jože Coraci, Edi Fabjan, Ludvik Husu in Niko Luin.

Po opravljenem delu nam je prizadevni sežanski jamar Ludvik Husu, doma iz Orleka, dejal: »Vhod v brezno je širok 100 za 80 cm. Po 15 m globine smo morali manjše

prečkati in smo se spustili v glavno brezno, ki je globoko 70 m. Pristali smo na manjši polici. Naredili smo pritrdišče za privez vrvi za naslednjo 16-metrsko stopnjo. Tudi ko smo pristali na tej stopnji, se brezno ni končalo. Čakal nas je še spust v 7-metrsko globino. Dno brezna je blatno, prostor na dnu pa pokriva površina 5 x 4 m. Na stenah brezna nismo opazili sige. Pri spustu smo uporabljali vravno tehniko. Izmerili smo 108 m globine brezna v Troštarcih, ki smo ga poimenovali po istoimenskih parcelah.

V sedanjem poletnem času je raziskovanje vhodov v jame precej težavno zaradi zaraščenosti, medtem ko v zimskem času, ko zapade sneg, nad manjšimi špranjami skopni sneg, kar daje slutiti jamarjem, da je pod površjem prostor s toplejšim zrakom. Iz njega izhaja ta zrak in sneg skopni. V bližini tega odkritega in raziskovanega brezna se nahajata še dve jami, globlji od 100 metrov, kar daje jamarjem misli, da je teren perspektiven za nadaljnje raziskovanje. Tudi tega se bomo lotili, toda sedaj odhajamo na mednarodno jamarsko srečanje v Olomouc na Češko z jamarji iz Italije.

To je eno večjih odkritij, ki so jih sežanski jamarji opravili v zadnjih letih.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Pestrejša ponudba v Lipici in Portorožu

Kjer ni golfa, pa minigolf...

PORTOROŽ, LIPICA — Ob portoroških teniških igriščih, ki jih upravlja Marina Portorož, so mi odprli novo minigolf igrišče z 21 stezami (tri zahtevnejše steze so podvojene). Staro igrišče je odslužilo, voda ga je preplavljala, tudi kanalizacija ni bila primerno speljana. Obisk na novem minigolf igrišču (predvsem v večernih urah oz. ob slabem vremenu) pa dokazuje, da so tudi s tem popestrili rekreacijsko ponudbo v Portorožu. Pred nekaj meseci je naložba znašala 600 milijonov dinarjev, ena igra stane domačega igralca trenutno 16.000 dinarjev, tuja pa dve nemški marki.

Golf postaja v svetu vse bolj privlačen. To so pravočasno dojele v Lipici, kjer bodo v začetku oktobra z velikim turnirjem odprli

polovično (devet polj) golf igrišče. Vendar lahko ljubitelji golfa v Lipici že zdaj vsaj vadijo, če ne že igrajo golf, na 300 metrov dolgem in 70 metrov širokem igrišču. Tu stane približno ena ura igranja (36 žogic) 5 mark, domači gostje imajo 50 odstotkov popusta. Mogoče je tudi najeti učitelja za golf. Naložba za polovično igrišče velja kakih 20 milijard din (1,5 milijona mark).

O taki naložbi so v Portorožu sicer že razmišljali, vendar bodo zdaj raje počakali in ugotavljali, kako se bo obneslo v Lipici. Verjetno bodo lahko tudi iz Portoroža vozili v Lipico tiste, ki bi si zaželeli golfa na travi. Ostali se bodo morali zadovoljiti z minigolfom. B. Š.

Ob velikem šmarnu je množica enodnevnih počitnikarjev preplavila vse koticke naše pokrajine

Veliko Tržačanov ostalo doma in izkoristilo domačo »ponudbo«

Ob letošnjem velikem šmarnu sta Trst in vsa tržaška pokrajina ponudila res nenavaden obraz. Kdor je pričakoval, da se bo mesto popolnoma izpraznilo, da bo na plažah in v gostilnah ter na zabaviščih relativen mir, se je pošteno uštel. Prebivalci tržaške pokrajine so ob letošnjem velikem šmarnu in kljub dolgemu mostu (mnogi so namreč imeli možnost, da so izkoristili tudi ponedeljek) ter sijajnemu — močje nekoliko prevročemu — vremenu očitno ostali doma. Vso tržaško pokrajino, od plaž do osmic in šager ter zakotnih gozdnih koticov, je namreč preplavila množica enodnevnih počitnikarjev, ki so raje ostali doma, namesto da bi se podali na vroče in prometne ceste naše dežele ali bližnje Istre.

Po vseh cestah naše pokrajine je bil tudi ves dan gost, pa čeprav tekoč promet, kar priča o dejstvu, da so se ljudje premikali in da so se polnoštevno odzvali številnim prireditvam, ki so jih razna društva in združenja priredila v naši pokrajini. Treba je sicer upoštevati dejstvo, da so h gostemu prometu prispevali tudi turisti, katerim se je v teh dneh iztekel dopust in ki so se zato vračali na svoje domove v Italijo, Avstrijo, Nemčijo in druge evropske države. Kljub temu pa promet skoraj nikjer ni zastal — razen v Barkovljah, o čemer poročamo na drugem mestu. Tudi na mejnih prehodih je bil promet ves dan gost, a brez daljših vrst. Kot so pričakovali obmejni organi in sile javnega reda, so se ljudje očitno naučili boljše programirati povratek domov, tako da so izbrali alternativne dneve in uro, da bi se

podali na cesto. Na ta način ni bilo skoraj nikjer gneče in so si — zlasti obmejni organi — po navalu prejšnjih tednov skoraj oddahnili.

Kot rečeno, je bila vsa naša pokrajina v torek nadpovprečno "obljudena", kot da bi se vsi Tržačani naenkrat spravili iz hiše ali se matematično pomnožili. Tudi mesto, ki se ob takih praznikih skoraj popolnoma izprazni, je bilo dokaj živahno: v dopoldanskih urah je bilo celo težko najti parkirni prostor. Šele v popoldanskih urah, ko je vročina dosegla višek (včeraj so namreč izmerili 32 stopinj Celzija, vlaga pa je še prispevala svoje), se je mesto spremenilo v kamnito puščavo s praznimi in prostranimi parkirišči, tako da so redki turisti (kakršnega je posnel naš fotograf Mario Magajna — na sliki zgoraj) lahko ovekoveli prečudovito neoklasicistično mesto, kakršnega ob drugih dneh zaradi vse pregostega prometa sploh ne opazimo (osvežitve pa so si turisti na žalost morali poiskati drugje, saj so bile skoraj vse kavarne in gostilne v mestu zaprte).

Vsaj delno osvežitve (temperatura morske vode je bila namreč prav tako visoka) pa so Tržačani našli na plažah, ki so bile do zadnjega koticčka natrpane s kopalci. Od Sessjana do Lazareta, tako v brezplačnih kopališčih kot v tistih na plačilo, se je gnetla množica sonca in morja željnih Tržačanov, ki so zasedli vsak centimeter naravne ali asfaltirane obale. Kdor je — navdahnjen od prazničnega počutja — vstal pozneje in se je na morje odpravil šele proti poldne, je le s težavo našel pol kvadratnega metra, da bi raztegnil

brisačo (na Magajnovi fotografiji prizor s kopališča Cedas). Tudi barkovljanski borov vrt je bil zaradi gneče skoraj podoben kempingu, saj so številne družine prinesle s sabo vso najrazličnejšo šaro za udobno počutje.

Prav tako obljudeni so bili tudi vsi kraški gozdiči in travniki, kamor so se ljudje odpravili na piknik, a tudi gostilničarji in lastniki osmic so imeli polne roke dela, saj v torek ni nihče štedil z denarjem in so vsi želeli preživeti nadvse prijeten dan.

Dejstvu, da so tako številni Tržačani za letošnji veliki šmaren ostali doma, je verjetno botrovalo več dejavnikov. Tudi Tržačani so namreč začeli odhajati na počitnice v tako imenovani "nizki" sezoni, kar ima gotovo veliko prednosti, saj je v vseh turističnih krajih, od gorskih do obmorskih turističnih centrov in kulturnih prestolnic veliko manj gneče, tako da je mogoče boljše uživati dopust. Po drugi strani pa so se mnogi letos verjetno odrekli počitnicam na morju, ker so se zbal "morskih" alg in niso mogli predvideti, da bo letošnje cvetenje (vsaj v bližnjih krajih) povzročilo manj preglavic kot lani. Nazadnje pa ne moremo mimo ugotovitve, da je Trst mesto starih, ki si iz raznih — denarnih, zdravstvenih in drugih — razlogov ne morejo privoščiti dopusta in so zato primorani ostati doma in uživati domačo poletno "ponudbo".

Kaj pa če se niso Tržačani nazadnje prepričali, da je veliki šmaren veliko prijetnejši doma kot na avgustovskih razbeljenih in prometnih cestah?

Akrobacije v Barkovljah v Miljah pa ekologija

Najbolj spektakularna velikošmarna prireditev je gotovo bil Barkovljanski veliki šmaren, ki so ga barkovljanski trgovci in gostinci v sodelovanju s Trgovinsko zbornico in Občino Trst priredili letos že drugič. Za razliko od prejšnjega leta je bil letošnji veliki šmaren v Barkovljah veliko bogatejši in je v skladu s tem privabil tudi izredno veliko število ljudi. Zlasti ponedeljkovi umetni ognji, ki so si jih ljudje ogledovali tudi z drugih razglednih točk, in torkova akrobatska letalska točka so želi največ uspeha.

Torkovo senzacijo je v Barkovljah predstavljal prav nastop letalske akrobatske skupine Aeroteam Alpi Eagles, ki jo sestavljajo bivši člani posadke »freccie tricolori«. Nastop, ki je privabil veliko množico ljudi, ni bil samo očarljiv — "alpski orli" so namreč izvedli najbolj znane točke akrobatske skupine italijanskega vojaškega letalstva — pač pa tudi varen, saj so "orli" nastopili s starimi propelerji.

Veliko aplavzov pa je od občinstva iztrgala tudi koprška dekliska skupina modernega plesa For you (na sliki Maria Magajne), ki je izvedla nekaj zelo posrečenih točk charlestona in drugih modernih plesov.

Barkovljanska prireditev pa je povzročila veliko zastojev v prometu, ki je bil v smeri iz mestnega središča proti Sesslanu prepovedan. Tudi v nasprotno smer pa je bil promet, zlasti v večernih urah zelo gost. Redarji, ki so nadzorovali promet, so namreč dajali prednost pešcem in javnim prevoznim sredstvom, tako da je zvečer v Miramarskem drevoredu nastala dolga in počasna kolona, ki se je premikala s polčasno hitrostjo.

Precej ljudi, pa čeprav ne toliko kot v Barkovljah, se je udeležilo tudi miljskega praznika v čast Zelenemu škunerju, ki je v torek priplul v Milje. Naravovarstveni čoln sta na pomolu pričakali godba na pihala od Korošcev in majhna množica ljudi. Praznik se je nato nadaljeval na Trgu republike, kjer je bila dobro obiskana "ekološka"

šagra (k sreči so tudi tukaj točili vino in ponujali meso na žaru), in v Beneški hiši, kjer so odprli zanimivo razstavo o vzrokih cvetenja alg in o njegovih posledicah, o miljskih obalah včeraj in danes ter o čolnih, ki so jih nekoč uporabljali miljski in sosednji italijanski ter dalmatinski "peškadurji" (razstava bo odprta do nedelje z urnikom od 18. do 21. ure). Manj uspeha so na žalost imele zanimive videoprojekcije na naravovarstveno tematiko v centru Millo, saj so se ljudje raje predali vinu in hrani. Večer pa je uspešno zaključil koncert kvalitetnega "ekološkega" jazza v parku Evropa, kjer je v večernem hladu nastopil znani Sergio Cendon s svojimi prijatelji.

V openskem Prosvetnem domu

Rekorden obisk na Taboru 89

»Zelo smo zadovoljni s tem, kako je uspel Tabor 89,« nam je povedal Viktor Sosič, predsednik SKD Tabor, ki je bilo tudi letos organizator že tradicionalne prireditve na Opčinah. Trajala je od 8. do 15. avgusta.

Vreme je bilo ves čas kar ugodno, zadnje dni, ko se je Tabor zaključeval, pa celo zelo lepo.

»Ljudi tokrat ni manjkalo. V torek jih je bilo toliko, da nam je zmanjkalo hrane, pijače pa seveda ne. Veseli smo, da so bili obiskovalci zadovoljni, da je bilo takšno zanimanje za tri razstave, ki so bile v Prosvetnem domu, da sta na našem Taboru sodelovali glasbeni skupini Taims in Happy Day. V slednji nastopata tudi dva Openca, Igor Malalan in Marko Feri, ostali so iz drugih krajev. Po uspehu, ki ga je skupina doživela v Portorožu, je bilo prav, da se je predstavila tudi našemu občinstvu in požela uspeh, ki si ga je zaslužila in ki naj bi se, to je naša želja, v bodoče še ponavljala.«

V nedeljo so na dvorišču Prosvetnega doma na Opčinah nastopili člani Godbe na pihala iz Ricmanj, ki jih, že vrsto let uspešno vodi sposobni dirigent Ennio Krizanovsky.

»Zelo smo bili zadovoljni, da je omenjeni ansambel sprejel naše povabilo in nastopil v nedeljo s svojim koncertom. Bil je to lep glasbeni užitek, ki je pripomogel, da se je tudi kulturna plat naše poletne prireditve močno dvignila.«

V torek je bila osrednja točka Tabora '89 nastop mladih kotalkarjev ŠD Polet. »Zaradi počitnic in odsotnosti velikega števila kotalkarjev so se lahko predstavili le najmlajši,« nam je povedal Viktor Sosič. »Ljudi, ki so jih prišli gledat, je bilo zelo veliko. Seveda niso bile na programu zahtevnejše točke; vendar so tudi najmlajši s svojim nastopom pokazali, da se bodo razvili v dobre kotalkarje in da ima ŠD Polet pomladek, na katerega lahko računamo.«

Velik uspeh so doživele tudi tri razstave v prostorih Prosvetnega doma. »Mi smo z uspehom, obiskom in odzivom na naše razstavljene predmete zelo zadovoljni,« nam je povedal Bruno Kralj, eden izmed treh razstavljalcev na razstavi "Kovina, les, kamen, čipka". »Nismo si pričakovali tolikšnega obiska, niti tako velikega zanimanja. Poleg številnih Slovencev so si namreč razstavo ogledali tudi mnogi Tržačani italijanske narodnosti, pa tudi nekaj arhitektov iz Trsta in nemških turistov. Rekli so nam, da so jim bili naši izdelki všeč, nekateri pa so nam povedali, da so se na

razstavo še enkrat vrnil, da bi si posamezne predmete bolj ogledali.«

Bruno Kralj se je želel, tudi v imenu drugih dveh razstavljalcev, Elvia in Barbare, zahvaliti SKD Tabor, ki je imel velik posluh za želje razstavljalcev in ki je tako omogočil, da je razstava dobro uspela.

»In ker so nas mnogi spraševali, kje nas bodo še lahko videli, bi želel povedati, da bomo navzoči s svojo razstavo tudi na letošnji Kraški ohceti, in sicer v galeriji Kraške hiše,« nam je Bruno Kralj še povedal.

Letošnji uspeh Tabora 89 je prav gotovo lepa vzpodbuda za organizatorje, pa tudi pohvala za vse njihovo delo in trud, ki so ga vložili, da bi ta poletna prireditev ponovno lepo uspela. (N. L.)

Na sliki (foto Magajna): torkov nastop najmlajših kotalkarjev ŠD Polet.

Na Repentabru dva dni praznika

Na Repentabru sta bili predvčerajšnjim in včeraj praznovanji velikega šmarna in vaškega zavetnika sv. Roka. Na slovesni jutranji maši v torek je maševal salezijanski novomašnik Peter Ivančič iz Brežic, na popoldanski pa letošnji goriški novomašnik Karel Bolčina. Slednji je bil letos prvi zamejski novomašnik po enajstih letih. Obe maši sta bili izredno dobro obiskani.

V cerkvi so si obiskovalci lahko ogledali obnovljeni križev pot, pred cerkvijo pa so — kot je običaj — odprli osmico. Dobiček praznovanja so namenili popravilu orgel. Ob vznjožju repentabskega griča je potekal sejem.

Osmica pred cerkvijo je bila odprta tudi včeraj, v jutranjih urah pa je bila maša.

Na sliki (foto Magajna): velikošmarno darovanje maše na odprtem ob navzočnosti velikega števila vernikov.

Uspeh festivala KPI v Nabrežini

V Nabrežini se je v torek zvečer zaključil petdnevni festival komunističnih glasil Unità in Dela, ki ga je priredila devinsko-nabrežinska občinska sekcija KPI Enrico Berlinguer. Prireditev je dobro uspela, saj se je od petka do torka na nabrežinskem prireditvenem prostoru kar gnetlo obiskovalcev, med katerimi je bilo veliko število mladih, ki so v ponedeljek z zanimanjem poslušali predvsem koncert znane slovenske glasbene skupine Agropop. V torek zvečer je bil tudi politični shod, na katerem sta govorila Boris Iskra, ki je med drugim občinski svetovalec v devinsko-nabrežinskem občinskem svetu, ter pokrajinski sekretar KPI Nico Costa. Slednji je v svojem posegu posvetil veliko pozornost polemikam, ki jih je izzvala postavitev venca na fojbo s strani delegacije ZKMI in KPI in je s tem v zvezi spet pojasnil razloge in utemeljitve, ki so privedli do te poteze.

Sinoči spominska svečanost v Medji vasi

Pred 45 leti so nacisti požgali štiri vasi v nabrežinski občini

Med sinočnjo svečanostjo pred spominsko ploščo v Medji vasi (Foto Magajna)

Pred 45 leti, točno na včerajšnji dan, so nacisti in njihovi fašistični pomočniki v znak maščevanja zaradi uspešne partizanske akcije na Krasu požgali štiri vasi devinsko-nabrežinske občine. V barbarski in uničevalni ihti so se spravili nad nedolžnim prebivalstvom Vižovelj, Cerovelj, Mavhinj in Medje vasi, kjer je bila sinoči osrednja spominska svečanost. Občinski antifašistični odbor je izbral prav Medjo vas, ki je dvakrat utrpela krutost vojne vihre. Med prvo svetovno vojno je bila tarča italijanskih topov, med drugo pa so jo požgali nacifašisti. Pred proslavo so predstavniki antifašističnega odbora, občinske uprave in VZPI-ANPI položili spominske vence tudi v Vižovljah, Cerovljah in Mavhinjah. Proslavo v Medji vasi je v svojstvu predsednika antifašističnega odbora v slovensčini in italijansčini odprl krajevni župan Bojan Brezigar, ki je podčrtal aktualnost idealov, za katere so se borili partizani in antifašisti, govoril pa je tudi o simboličnem in o političnem pomenu partizanskih obelježij. Cilji, za katere so se pred 45 leti borili naši ljudje, je dejal Brezigar, se niso v celoti uresničili, kot jasno pričajo neizpolnjene ustavne obveze do slovenske manjšine. Boj za enakopravnost in za sožitje je torej bistvenega pomena, ne sme pa seveda pomeniti odpuščanja lastnemu jeziku, kulturi in vsestranskim koreninam. Agostino Zerilli, predstavnik združenja VZPI-ANPI, je obsodil vse tiste, ki skušajo manipulirati zgodovino in ki pravijo, da je bila antifašistična vstaja civilna vojna. Z zgodovino se ne gre šaliti, pri čemer je treba tudi zavrniti zmedo med obravnavo tistih, ki so se borili proti fašizmu in med tistimi,

ki so Mussolinijev režim vneto podpirali. Predsednik občinske sekcije VZPI-ANPI Alojz Markovic - Zvonko pa je obudil spomine na grozote izpred 45 let, pri čemer je dejal, da so požigi štirih vasi v devinsko-nabrežinski občini samo tragični vrhunec nacistične represije, ki se je začela že februarja istega leta. Takrat so nacisti nasilno in množično odvedli v Nemčijo moško prebivalstvo kraških vasi. Sinočno spominsko prireditev v Medji vasi je popestrila nabrežinska godba na pihala pod taktirko Stanka Misleja, ki je zaigrala žalostinko Žr-

tvam in venček borbenih in partizanskih skladb. Proslave so se poleg predstavnikov devinsko-nabrežinske uprave, antifašističnega odbora, pokrajinskega vodstva VZPI-ANPI in poleg številnih vaščanov udeležili tudi predstavniki krajevnih društev, strank in organizacij. Predsednik Markovic je ob koncu svojega govora napovedal, da bo VZPI-ANPI dalo pobudo za izčrpano zgodovinsko raziskavo o tragičnih dogodkih, ki so pred 45 leti pretresli devinsko-nabrežinsko občino.

S. T.

pismo uredništvu

Fojbe so oporni steber protislovenskega rasizma

Spoštovani urednik, pobuda voditeljev tržaške KPI, ki so uradno počastili tako imenovano "bazovsko fojbo", terja po mojem velikem bolj poglobljene razlage od onih, ki jih je stranka doslej nudila s splošnim sklicevanjem na retorične irenizme in na bodoče zgodovinske raziskave v "boljšem svetu". V realnem svetu, tukaj in zdaj, na tej meji, so tako imenovane fojbe psihološki in propagandni steber, na katerem sloni celotna konstrukcija spet živahnega in izredno nevarnega nacionalističnega in protislovenskega rasizma. Zgodovinske raziskave že obstajajo in že nudijo možnost jasnih političnih in moralnih stališč. Gre za splošnejša dela Morcalija, Fogarja in Apiha, za izredno podrobne raziskave prof. Pahorja, za analitične in kompjuterizirane raziskave nekoga istrskega strokovnjaka in za nekatere moje sinteze. Sklop teh raziskav je razkrinal tako očitno zgodovinsko in moralno potvorbo, da so celo najnovejše nacionalfašistične publikacije (1988) začele previdno redimenzionirati svoje številke in tolmačenja. Skušal bom tu strniti dosedanje ugotovitve, na osnovi dokumentov, ki so vsem in vedno na razpolago. Prigode o fojbah se začnejo v Istri septembra 1943, ko so te naravne votline postale skupni grob okrog 300 najbolj nevarnih fašističnih predstavnikov, ki so bili na hitro likvidirani, preden bi lahko stopili v službo Nemcev. To je bilo vojno dejanje proti veliko bolj krutim sovražnikom, kot vsako vojno dejanje pa je gotovo prizadelo tudi nekatere nedolžne ter povzročilo tudi neupravičena nasilja. Informacijske in propagandne službe nacistov in fašistov X. Mas (tudi njihova imena so znana) so skupno organizirale propagandno izkopavanje trupel kot sredstvo pritiska za ustvarjanje protislovenske "enotne fronte" vseh Italijanov. Analiza tiska dokazuje, da so prav nacifašistične informacijske službe skovale gesla o "nedolžnih, ki so bili ubiti samo zato, ker so bili Italijani", in o "genocidu", ki naj bi ga načrtovali "slavocomunisti". Aprila 1945 so dosjeje o "operaciji fojbe" izročili Zaveznikom agenti tajnih služb X. Mas, ki so bili nato spet uporabljeni v protikomunističnih operacijah, še posebno med voditelji rojevajočih se organizacij istrskih beguncev. Medtem je bila v Primorju, ki so ga osvobodile jugoslovanske partizanske enote, kot tudi v vsej Evropi in v Italiji, v teku čistka fašistov in kolaboracionistov, tako italijanskih kot slovenskih in hrvaških, z vojaškimi procesi na osnovi prijavi in pričevanj. Izvedenih je bilo na tisoče aretacij in kakih 2000 začasnih internacij v ujetniških taboriščih; med temi so bili tudi nekateri italijanski antifašistični, a vendar nacionalistični ali protijugoslovanski voditelji. Tudi takrat so bili žal vpleteni nekateri nedolžni, prišlo je tudi do zasebnih

obračunavanj, ki so jih sicer partizanska poveljstva strogo kaznovala. Skupno pa je bilo med tukajšnjim prebivalstvom okrog 500 mrtvih - ali justiciarnih ali umrlih v zaporih - in to na skoraj milijon ljudi, od katerih je bilo več kot polovico Slovencev in Hrvatov, katerim je nacifašizem povzročil skoraj 45.000 mrtvih, 7000 invalidov, 95.460 aretiranih, interniranih ali deportiranih, 19.357 povsem in 16.837 delno uničenih hiš, in to samo v vojnih letih 1941-45, da ne štejemo prejšnjih 20 let fašizma.

Tudi v Primorju, kot v Italiji (na primer na Cansigliu) in drugod so fojbe ponovno služile kot skupen grob dela justiciranih. V Trstu sta bazovska Bršljanovka in fojba 141 pri Opčinah postala emergentni grob za trupla okrog 900 nemških vojakov (Wermacht in SS) in fašistov, ki so umrli v zadnjih bojih pri Opčinah in Bazovici. V Bršljanovki je končal tudi kdo od justiciranih. Dokazano pa je, da so bili skoraj vsi aretirani in deportirani kasneje izpuščeni in so se sami vrnili domov. Veliko ljudi, ki jih je videlo, kako so jih odnašali v dolgih vrstah, in jih potem ni bilo nazaj, pa je seveda mislilo, da so vse "infojbirali".

Na tej osnovi so zavezniške in italijanske službe relansirale "operacijo fojbe" na osnovi propagandistične sheme, ki so jo podedovali od nacifašistov, s tehniko širjenja vedno bolj shrhljivih, toda skrbno netočnih vesti preko tiskovnih agencij (posebno med Rimom in Benetkami) in nadzorovanih časopisom, s poročili "posebnih" dopisnikov, s poročili iz birokratskih virov, s političnimi akti krajevnih uprav, z lažnimi sezname "infojbiranih". In tako so Bršljanovki, ki je medtem postala "bazovska fojba", in fojbi 141, ki so jo prekrstili v "repentabsko fojbo", pripisali brez vsakršnega dokaza na tisoče trupel "nedolžnih, ki so bili ubiti samo zato, ker so bili Italijani".

Po letu 1948 je bil "genocid fojbe", ki so ga skonstruirale zavezniške službe, podprt tudi z leve s strani razkrajajoče protijugoslovanske propagande Vidalijeve tržaške KP, ki je z razbitjem enotnosti italijansko-slovenske levice odprla pot krajevnemu revanšizmu neofašizma in nacionalistične framasonske oblasti. Se pravi prav tiste oblasti, ki je bila po tiraniji petdesetih let in po delnem zatonu let 60-70 obnovljena po Osimu v neorendentistični funkciji proti slovenski manjšini in proti Jugoslaviji, med drugim tudi z relansiranjem (od leta 1985) "operacije fojbe".

In zdaj, prav v trenutku, ko se krepijo notranji in zunanji destabilizacijski pritiski na Jugoslavijo, se ista "operacija fojbe" spet pojavlja tudi z leve in istočasno iz dveh virov: onstran meje s strani Vladimirja Dedijera, tu pa s strani tržaških voditeljev "nove KPI" (ki so se sicer že pred časom lotili "kampanje" za ponovno pridobitev Istranov, in to v zelo slabi družbi).

"Verfluchte Kombination", ali kaj drugega?

Paolo Parovel

Nad vasjo se je sinoči širil močan smrad

Preplah na Proseku

Na območju Naselja San Nazzario na Proseku se je sinoči začel širiti močan smrad, ki mu nihče ni poznal izvora. Nekatere je spominjal na plin, druge pa na kemikalije. Ker se je pojav zadel domačinom sumljiv, so poklicali openske gasilce. Ti so s pomočjo karabinerjev pozneje ugotovili, da je 28-letni vrtnar Miran Starc med delom na polju po nesreči prevrnil plastično posodo, v kateri je bilo nemško gnojilo »kornitol«. Na kraj je prihitel tudi dežurni zdravnik KZE Livio Riepi, ki je posodo in preostalo tekočino zaplenil. Šele laboratorijske analize bodo danes pokazale, za kakšno gnojilo je šlo in če je njegova uporaba v skladu z zakonom.

Danes pripluje v našo lukovojaška jadrnica Palinuro

Danes bo v tržaško pristanišče priplula jadrnica vojaške podoficirske šole Palinuro. Na jadrnici tipa škuner, kateri poveljuje kapitan Gioacchino Chieffi, se v vojaških in mornarskih veččinah uri šestinštirideset bodočih podoficirjev. Palinuro je dolga 68,9 metra, široka 10 metrov, teška 1.350 ton, njena jadra pa imajo površino 1000 kvadratnih metrov. V tržaškem pristanišču, in sicer pri pomolu Bersaglieri (pri Pomorski postaji), bo zasidrana vse do ponedeljka, 21. avgusta.

Kako lahko tudi slepci spoznavajo literaturo

V tržaškem Jadrlnem krožku so včeraj dopoldne predstavili hvalevredno pobudo, ki omogoča slepcem, da spoznajo vsebino knjig iz italijanske in svetovne književnosti. Vsebinsko knjige posnamejo na magnetofonski trak, ki ga nato pošljejo slepcu. Take pobude so precej razširjene po svetu, posebno v ZDA, v Italiji pa so pred kratkim ustanovili združenje "Priatelj govoreče knjige" in to v sklopu mednarodnega sklada "Robert Holmann" in Lions Club iz Verbanie v Piemontu.

Pobudo so predstavili širši javnosti v sklopu krožnega jadrlnega tekmovanja po Italiji, ki se je pravkar zaključilo v Trstu. Tekmovanja se je udeležila tudi jadrnica iz piemontskega mesteca ob jezeru Maggiore, katerega predstavniki so se udeležili včerajšnjega srečanja z novinarji. Kot je povedal zastopnik Lions Club iz Verbanie Umberto Verna, so doslej posneli več kot tri tisoč knjig, kasete pa brezplačno pošiljajo vsem slepcem, ki kažejo zanimanje za to zanimivo pobudo. Pri snemanju brezplačno sodelujejo gledališki in filmski igralci.

Razstava v palači Costanzi

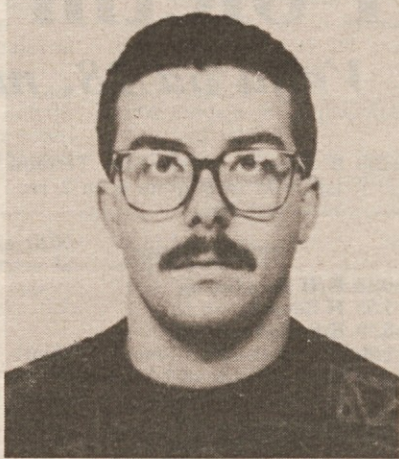
Utrinek z dunajskega likovnega obzorja

»Četrta razsežnost« je naslov razstave, ki so jo sinoči otvorili v občinski palači Costanzi, »Smisel možnosti« pa bi — prosto po Musilu — lahko bil njen podnaslov. V neoklasicističnih prostorih palače Costanzi so se predstavili namreč štiri mladi avstrijski umetniki — Karl Grabner, Franz Part, Josef Trattner in Zelko Wiener — ki bi lahko bili dediči velikega pisatelja Roberta Musila in njegovega »Človeka brez posebnih lastnosti«. Grabner, Part, Trattner in Wiener, ki so prispeli v Trst na vabilo občinskega odbornišтва za kulturne dobrine, predstavljajo namreč štiri različne načine raziskovanja, smisla in možnosti umetnosti, kot je v katalogu zapisal ravnatelj dunajskega prestižnega Muzeja moderne umetnosti Peter Zawrel. Od računalniških fotografij Zelka Wienerja in skulptur Josefa Trattnerja do »znakovnih« slik Karla Grabnerja in Franza Parta skuša razstava vsaj delno prikazati sedanjí umetniški utrip na Dunaju in torej v Avstriji. Lahko pa je — kot je samoumevno — samo majhen drobec dunajskega likovnega obzorja, ker ga ne more obnoviti v celoti.

Na otvoritvi so štirim umetnikom izrazili dobrodošlico občinski odbornik za kulturne dobrine Sergio Pacor, ki je poudaril pomen sodelovanja med deželami Alpe-Jadran, predsednik Avtonomne letovišarske in turistične ustanove Alvise Barison in pokrajinski odbornik Raffaello Dello Russo.

Mladi motociklist iz Rovt umrl za posledicami nesreče

V ponedeljek je v katinarski bolnišnici za posledicami prometne nesreče umrl 24-letni Alessandro Peteros, doma iz Rovt (Ul. Castelliere 47). Nesrečni mladenič se je 11. julija zvečer s svojim motorjem kawasaki na Miramarskem drevoredu v Barkovljah hudo zaletel v vespo, ki jo je vozil 15-letni Piero Surace. Slednji je bil na mestu mrtev, Peteros pa se je hudo ranil. Dobil je zelo hude udarce v glavo in so ga zaradi krvavitve v ušesu sprejeli najprej na oddelku za oživljanje, dan kasneje pa so ga s pridržano prognozo premestili na nevrokirurški oddenek. Peterosovo zdravstveno stanje je bilo zelo hudo, nato se je nekoliko izboljšalo, kasneje pa je žal prišlo do komplikacij, tako da mu zdravniki niso mogli več pomagati. Prometno nesrečo je zakrivil Surace, ki je po izsledkih prometne policije pred vhomom v kopališče Ferrovialo naenkrat spremenil smer vožnje. V tistem hipu je z motorjem privozil Peteros, ki se ni mogel izogniti silovitemu trčenju v vespo. Peteros je z glavo udaril na asfalt, njegov sopotnik, 20-letni Mauro Benci, prav tako iz Rovt pa se je le laže ranil in je že naslednji dan zapustil katinarsko bolnišnico.

Avgustu Blažini v slovo

V 97. letu starosti je v nedeljo umrl Avgust (Guštin) Blažina, eden od najstarejših ljudi v devinsko-nabrežinski občini. Pokojni Blažina se je rodil v Mavhinjah leta 1892, večji del mladosti pa je preživel v Vižovljah. Med prvo svetovno vojno se je bojeval v vrstah 97. pešpolka, najprej na Krasu, ob Grmadi, nato pa ob reki Piave. Po vojni se je aktivno udeleževal v vaškem kulturnem življenju in bil nekaj časa tajnik Kmečko-delavske izobraževalnega društva Morje. V njem so delovali Vižovci in Sesljančani, sedež društva pa je nekaj časa bil v stavbi, ki je bila last Blažinovih. Blažina je med drugim bil aktiven tudi v pevskem odseku, ki je veljal za najbolj

živahnega v okviru društv. V času fašizma so Blažino preganjali in ga kot uslužbenca državnih železnic leta 1925 premestili v notranjost Italije. Služboval je v Teramu, Folignu, kasneje pa v Nabrežini in Trzinu. Po bombnem napadu na Tržič se je leta 1944 preselil v Stivan in tu ostal do smrti. Med vojno je aktivno sodeloval s partizanskim gibanjem, po vojni je nadaljeval delo na železnici, zatem pa bil več let — do leta 1976 — lovski čuvaj.

Na življenjski poti je Avgusta Blažino celih 66 let spremljala Milka Legiša, s katero je delil usodo do nedavnegega. Zapušča hčeri Dorino in Lidijo, sina Marčela in številno sorodstvo. (iv)

Il Piccolo ponovno v kioskih

Tiskarski delavci tržaškega dnevnika Il Piccolo so se po dveh dneh stavke včeraj ponovno vrnili na delo, tako da bo dnevnik danes ponovno v kioskih. Kako se bodo iztekla pogajanja med sindikalnimi predstavniki in lastništvom, je ostajalo še do večera pod vprašajem. Na skupščini, ki se je končala po 22. uri, pa so tiskarji sprejeli sporazum z grupo Monti. Med spornimi točkami, ki so sprožile protest tiskarskih delavcev Piccola, je bilo med drugim tudi znižanje števila korektorjev.

V zvezi s tržaškim dnevnikom velja še omeniti, da so novinarji pred nekaj dnevi obnovili svoj sindikalni odbor, v katerem so doslej bili Bruno Lubis, Cesare Gerosa in Furio Baldassi. Lubisa in Geroso, ki na zadnjih volitvah nista kandidirala, sta zamenjala Carlo Muscatello in Francesco Carrara. Tretji predstavnik je že omenjeni Furio Baldassi.

Ob 5. obletnici smrti ljubljene

Ide De Lorenzi por. Bogatec

se je z ljubeznijo spominjajo VSI NJENI

Križ, 17. avgusta 1989

Globoko prizadeta sočustvujeta z Marino in njenim bratom ob izgubi ljubljenih staršev Silvine in Guerri-
na

Brunella in Antonio

Ob izgubi člana Mira Lukše izreka svojcem iskreno sožalje

F.C. Primorje

Ob nenadni smrti dragega moža in očeta Franca Urdiha izreka športna šola Trst svojcem iskreno sožalje.

Sožalju se pridružuje SZ Bor.

Na festivalu KPI v Nabrežini

V nedeljo so izžrebali nagrade kriške loterije

Na nabrežinskem festivalu komunističnega tiska so v nedeljo zvečer izžrebali nagrade velike loterije kriške sekcije KPI Josip Verginella, izkupiček katere so namenili obnovi Ljudskega doma v Križu. Srečni lastnik srečke št. 11349 je zmagal potovanje za dve osebi v Pariz, izžrebali pa so še naslednje številke: 11036 (prenosni radiotelevizor), 4053 (radio in magnetofon), 5029 (kolo), 2861 (stroj za praženje), 10353 (radiobudilka), 3152 (brivnik za potovanje), 11531 (ura), 11031 (likalnik), 3156 (ležalnik). Nagrade je treba dvigniti v roku dveh mesecev, lastniki izžrebanih srečk pa se morajo oglasiti v baru kriškega Ljudskega doma.

Na sliki (foto Magajna) nedeljsko žrebanje kriške loterije.

gledališča

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI
Danes, 17. t. m., ob 21.00 predstava v nemščini in ob 22.15 predstava v italijanščini.

GRAD SV. JUSTA
V ponedeljek, 21. t. m., ob 20.30 bo na Gradu sv. Justa gledališka skupina GLI ALCUNI iz Trevisa nastopila s komedijo za otroke IL CASTELLO ORBITANTE. Vstopnina za otroke brezplačna, za spremljevalce Lit. 2.000. Izkupiček večera bo namenjen UNICEF - Odbor Furlanije-Juljske krajine.

V petek, 25. t. m., bo nastopil na Gradu sv. Justa MANHATTAN BALLET iz New Yorka. Predprodaja vstopnic pri UTAT v Pasazi Protti.

Telefonska številka za nujne potrebe starejših občanov

Občina Trst je za potrebe starejših prebivalcev tudi letos, do 30. septembra, dala na razpolago posebno telefonsko številko, in sicer:

675-4474

Telefonska linija je namenjena ostarelim osebam, ki bi v času od 14. do 18. ure od ponedeljka do petka bile potrebne pomoči. V dopoldanskih urah (od 8. do 14. ure), pa se interese lahko obrnejo tako na socialno službo občinskih izpostav kot na Službo za oskrbo na domu (Ul. Teatro 4, tel. 675-4616 ali 675-4614).

kino

ARISTON - 21.00 Chi ha incastrato Roger Rabbit, i Bob Hoskins, Christopher Lloyd, Yoanna Cassidy.

EXCELSIOR - Zaprto.

EXCELSIOR AZZURRA - Zaprto.

LJUDSKI VRT - 21.00 Due figli di...

NAZIONALE I - 17.00 Paganini horror, □

NAZIONALE II - 17.00, 22.15 Lo strano caso del dott. Frankenstein.

NAZIONALE III - 16.30, 22.10 Ogni volta di più allo zoo, porn., □□

NAZIONALE IV - 17.00, 22.10 L'ultima Salomé, □□

GRATTACIELO - 18.30, 22.15 Un pesce di nome Wanda.

MIGNON - 17.00 Cavalli si nasce, i. Pietera Montecorvino, David Riondino.

EDEN - 16.00, 22.00 Depravazione di femmina ingorda, porn., □□

VITTORIO VENETO - Zaprto do septembra zaradi popravil.

CAPITOL - 17.30, 22.00 Scuola di mostri.

LUMIERE FICE - Zaprto.

ALCIONE - Zaprto.

RADIO - 15.30, 21.30 Vacanze morbose di giovani bagnate, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

čestitke

Danes praznuje na Proseku 85. rojstni dan naša draga mama **IDA COTIČ - BUKAVEC**. Še na mnoga zdrava in srečna leta ji iz srca voščijo otroci, vnuki, pravnuka in vsi, ki jo imajo radi.

ALEKSII Danes slaviš 16 let. Ostani še naprej tako vreden in dober fant in začni gledat za kakšno "jucko". To so želje tete Silve, strica Davida, Aljoše, Mateje in vseh, ki te imamo radi.

razstave

Na Gradu sv. Justa je na ogled razstava slikarja **WILLIEMA KLEINA**. Razstava je odprta vsak dan od 9. do 20. ure.

V palači Costanzi je na ogled 22. delna razstava grafik.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Sesljanu bo do 26. t. m. na ogled skupinska razstava **MATERIA E LUCE NELLA BAIA**. Sodelujejo umetniki: Silvano Clavara, Bogomila Doljak, Claudia Raza, Graziano Romio, Adriana Scarizza in Fulvio Sisto. Urnik: 9.00-12.00, 16.00-18.00, ob nedeljah zaprto.

Na sedežu Letovišarske ustanove v Miljah bo do 26. t. m. na ogled razstava slikarja **Giovannija DUIZA**. Urnik: 9.00-13.00, 16.00-19.00. Zaprta ob nedeljah.

včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 17. avgusta 1989
RADIGOJ

Sonce vzide ob 6.08 in zatone ob 20.10 - Dolžina dneva 14.02 - Luna vzide ob 20.21 in zatone ob 6.14.

Jutri, PETER, 18. avgusta 1989
DOBROSLAVA

PLIMOVANJE DANES: Ob 4.28 najnižja -65 cm, ob 11.00 najvišja 50 cm, ob 16.50 najnižja -31 cm, ob 22.34 najvišja 46 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 31,4 stopinje, zračni tlak 1017 mb ustaljen, veter 10 km na uro vzhodnik, vlaga 50-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 25,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
RODILI SO SE: Jessica Hollan, Daniel Marilli, Agnese Nicotera, Andrea Sartori, Sara Bradaschia, Marco Bordon, Nicole Godina, Eric Zacchigna, Nicola Cristallini, Sasha Stokelj, Alessio Mainardi, Giulia Guidi.

UMRLI SO: 69-letni Giovanni Kralj, 83-letna Maria Zampar por. Carletti, 85-letna Adalgisa Ceschia, 60-letni Domenico Giuricin, 87-letna Emilia Gruden, 86-letna Anna Ferluga, 79-letni Edoardo Tortul, 81-letni Federico Luxa, 82-letna Maria Scignar vd. Toscan, 92-letni Basilio Bianchi, 89-letna Caterina Rottini vd. Iappelli, 63-letna Ada Battistutta por. Bulian, 77-letni Carlo Sain, 83-letni Donato Iuressevech, 80-letni Antonio Ellero, 76-letna Ofelia Montanari por. Toros, 23-letni Alessandro Peteros, 20-letni Rihard Grahek.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARNA
Od ponedeljka, 14., do sobote, 19. avgusta 1989

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41.

BOLJUNEC (tel. 228124), **SESLJAN** (tel. 414068), **MILJE**, Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za nujne primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30
Trg Garibaldi 5, Ul. dell'Orologio 6, Ul. Soncini 179 (Škedenj), Ul. Revoltella 41, Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1.

BOLJUNEC (tel. 228124), **SESLJAN** (tel. 414068), **MILJE**, Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za nujne primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30
Trg S. Giovanni 5, Trg sv. Jakoba 1.

BOLJUNEC (tel. 228124), **SESLJAN** (tel. 414068), **MILJE**, Mazzinijev dvored 1 (tel. 271124) - samo po telefonu za nujne primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razne prireditve

MePZ Primorec - Tabor gosti enega najboljših evropskih mladinskih pevskih zborov, zbor **CAMPANELLA** iz Olomovca na Češkoslovaškem. Vodi ga Jiri Klimeš. Koncert bo v Prosvetnem domu na Opčinah v ponedeljek, 21. t. m., ob 20.30.

razna obvestila

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da bo urad v Trstu zaprt do sobote, 19. t. m. Od ponedeljka, 21. t. m., bo urad odprt po poletnem urniku (od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure ter ob torkih in četrkih tudi popoldne od 15.30 do 18.30) in bo spet odgovarjal na telefonsko številko 767303.

Zveza vojnih invalidov NOV obvešča, da bo pisarna zaprta do 20. t. m.

Barkovljanska skupnost obvešča, da bo procesija na čast sv. Jerneja v nedeljo, 20. t. m., po maši od 8. ure.

šolske vesti

Sindikat slovenske šole obvešča vzgojiteljice in učitelje, ki so uspešno opravili natečaj oz. habilitacijo za poučevanje in ki so v zadnjem sedemletju poučevali najmanj 360 dni v državnih vrtcih in osnovnih šolah, da je razpisan natečaj na podlagi teh naslovov za prosta mesta. Rok za prošnje zapade 21. t. m. Do 20. avgusta bo urad SŠS zaprt.

izleti

SK Devin, planinski odsek ŠZ Sloga in SPDT Trst prireajo v nedeljo, 27. t. m., avtobusni izlet na Gorenjsko z udeležbo na proslavi ob odkritju spomenika Jakobu Aljažu na Dovjem pri Mojstrani. Vpisovanje na ZSSDI, tel. 767304, in pri predstavnikih društev. Pohitite z vpisom!

Konzorcij kmetijskih združenj "Grmada" organizira v sredo, 23. t. m., na dan zadrufniška izlet na Trstu, Cvetličarsko-vrtnarsko združenje s Proseka, Vinogradniško združenje Kriški breg, Živinorejsko združenje Dolga krona, Zadrufniško kmetijsko združenje iz Praprota, Zadrufniško kmetijsko združenje iz Padrič, Zadrufniško Naš Kras in Vinogradniško združenje Brda iz Števerjana. Člani omenjenih združenj, ki se želijo udeležiti izleta, naj to sporočijo uradu Kmetijske zveze, tel. 362941. Prevoz z avtobusom in vstopnina na razstavišče sta brezplačna.

Primorski dnevnik

Vsa razna obvestila in objave sprejemamo vsak dan od 8. do 13. ure po tel. 7796-611

menjalnica

TUJE VALUTE			FIXING MILAN			BANKOVCI TRST		
Ameriški dolar		1396,300	1385.—	Japonski jen		9,814	9,30	
Nemška marka		718,750	717.—	Švicarski frank		833,550	830.—	
Francoski frank		212,650	211.—	Avstrijski šiling		102,050	101,60	
Holandski florint	...	637,500	634.—	Norveška krona		196,580	194.—	
Belgijski frank		34,352	34.—	Švedska krona		211,940	208.—	
Funt šterling		2200,900	2170.—	Portugalski eskudo	...	8,602	8,10	
Irski šterling		1918,500	1900.—	Španska peseta		11,494	11,20	
Danska krona		184,920	183.—	Avstralski dolar		1058,300	1000.—	
Grška dragma		8,344	8.—	Jugoslov. dinar		—	0,045	
Kanadski dolar		1183,700	1130.—	ECU		1488,900	—	

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽASKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 040/67001
Agencija Domje 831-131
Agencija Rojan 411-611

Poletni vozni red vlakov

Velja od 28. maja 1989 do 23. septembra 1989

H - hitri vlak;
K - krajevni vlak;
B - brzec;
E - ekspresni vlak
IC - Inter City

TRST-BENETKE-BOLOGNA-RIM-MILAN-TURIN-GENOVA-VENTIMIGLIA-ANCONA-BARI-LECCE

Odhodi iz Trsta

4.20 **H/K** Benetke
5.10 **K** Benetke (§)
5.45 **IC** (Svevo) Benetke-Mestre-Milan (*)
5.50 **H** Benetke
6.25 **K** Portogruaro (do 17.6. in po 18.9.) (1) (§)
7.25 **E** Benetke
8.25 **H** Benetke
8.50 **E** (Benetke express) Benetke
10.00 **K** Benetke (§)
10.45 **IC** (Marco Polo) Benetke-Mestre-Rim Termini (■)
12.25 **H** Benetke
13.50 **K** Portogruaro
14.20 **H** Benetke
15.25 **H** Benetke
16.25 **H** Benetke
17.08 **H** Portogruaro (§)
17.25 **IC** (Tergeste) Benetke-Mestre-Milan-Turin (●)
17.35 **K** Benetke
18.15 **E** Benetke-Bologna-Bari-Lecce (pogradi 2. razreda Trst-Lecce)
19.25 **K** Portogruaro
19.53 **E** (Simplon express) Mestre-Milan Lambrate-Domodossola-Pariz (pogradi 1. in 2. razreda Trst-Pariz; spalniki Zagreb-Pariz)
20.25 **H** Benetke
21.40 **H** Benetke-Milan-Turin; Benetke-Milan-Genova-Ventimiglia (spalniki in pogradi 2. razreda Trst-Ventimiglia)

23.00 **E** Benetke-Mestre-Rim Termini (spalniki in pogradi 1. in 2. razreda Trst-Rim)

Prihodi v Trst

0.45 **K/H** Benetke (§)
1.55 **H** Benetke
6.50 **K** Portogruaro (§)
7.20 **H** Turin-Milan-Benetke; Ventimiglia-Genova-Milan-Benetke (spalniki in pogradi 2. razreda Ventimiglia-Trst)
7.45 **H** Portogruaro (1)
8.10 **E** Rim Termini-Benetke-Mestre (spalniki in pogradi 1. in 2. razreda Rim-Trst)
8.48 **E** (Simplon express) Pariz-Domodossola-Milan Lambrate-Benetke-Mestre (pogradi 1. in 2. razreda Pariz-Trst; spalniki Pariz-Zagreb)
9.25 **K** Benetke (§)
10.10 **E** Lecce-Bari-Bologna-Benetke (pogradi 2. razreda Lecce-Trst)
11.05 **K/H** Benetke
13.00 **H** Benetke
14.20 **H** Benetke
14.53 **K** Portogruaro (do 17.6. in po 18.9.) (1) (§)
15.25 **H** Benetke
16.15 **H** Benetke (§)
17.55 **K** Benetke
19.05 **H** (Benetke express) Benetke
19.30 **IC** (Tergeste) Turin-Milan-Benetke-Mestre (●)
20.30 **K** Benetke (§)
21.05 **IC** (Marco Polo) Rim Termini-Benetke-Mestre (■)

21.52 **H** Benetke
23.17 **K** Benetke
23.24 **IC** (Svevo) Milan-Benetke-Mestre (*)
23.55 **E** Benetke

(*) - samo 1. razred z dodatkom za brzovlak

(■) - samo 1. razred z obvezno rezervacijo in dodatkom za brzovlak

(●) - 1. in 2. razred z obvezno rezervacijo in dodatkom za brzovlak

(§) - samo 2. razred

(1) - ne vozi ob praznikih

TRST-OPČINE-LJUBLJANA-ZAGREB-BEOGRAD-BUDIMPEŠTA-VARŠAVA-MOSKVA-ATENE

Odhodi iz Trsta

0.22 **E** Opčine-Zagreb
9.20 **E** (Simplon expres) Opčine-Zagreb-Bograd-Budimpešta-Varšava-Moskva (pogradi 2. razreda Rim-Budimpešta, ob ponedeljkih, četrkih in sobotah do 21.9.; pogradi 2. razreda Rim-Varšava, ob torkih, petkih in nedeljah do 22.9.; spalniki Rim-Moskva, razen ob sobotah; spalniki Turin-Moskva, samo ob sobotah)
13.40 **K** Opčine-Ljubljana (§) (1) (2)
18.38 **H** Opčine-Ljubljana (§) (1) (2)
20.40 **H** (Benetke express) Opčine-Zagreb-Bograd-Skopje-Atene (spalniki in pogradi 2. razreda Benetke-Bograd; pogradi 2. razreda Benetke-Atene)

Prihodi v Trst

5.10 **E** Zagreb-Opčine
7.30 **E** (Benetke express) Atene-Skopje-Bograd-Zagreb-Opčine (spalniki in pogradi 2. razreda Beograd-Benetke; pogradi 2. razreda Atene-Benetke)
9.40 **H** Ljubljana-Opčine (§) (1) (2)
16.28 **H** Ljubljana-Opčine (§) (1) (2)
19.23 **E** (Simplon express) Beograd-Zagreb-Opčine (pogradi 2. razreda Budimpešta-Rim, ob torkih, četrkih in sobotah do 19.9.; pogradi 2. razreda Varšava-Rim, ob sredah, petkih in nedeljah do 20.9.; spalniki Moskva-Turin ob četrkih; spalniki Moskva-Rim, razen ob četrkih)

(§) - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob nedeljah
(2) - ne vozi 15.8.88

TRST-VIDEM-TRBIŽ-DUNAJ-SALZBURG-MÜNCHEN

Odhodi iz Trsta

5.55 **H** Trbiž (§)
7.00 **H** Videm (§) (1)
8.10 **H** Videm
9.15 **H** (Gondoliere) Videm-Trbiž-Dunaj-München
10.30 **K** Videm (§)
12.20 **H** Trbiž

13.10 **K** Videm-Karnija (§)
14.05 **H** Videm
14.35 **K** Videm (§)
16.30 **H** Videm (1)
17.15 **K** Videm (§)
18.05 **H** Videm
19.20 **H** Videm
21.15 **H** (Italien-Österreich Express) Videm-Trbiž-Dunaj-München (pogradi 1. in 2. razreda Trst-Dunaj)
23.15 **K** Gorica (§)

Prihodi v Trst

0.05 **K** Videm (§)
1.20 **K** Videm (§) (2)
6.25 **K** Gorica (§) (1)
7.05 **K** Videm (§)
7.50 **H** Benetke-Videm (1)
8.40 **K/H** (Österreich-Italien Express) München-Dunaj-Trbiž-Videm; (pogradi 1. in 2. razreda Dunaj-Trst)
9.35 **K** Videm (1)
10.50 **H** Videm
14.25 **H** Videm (1)
15.05 **K** Videm (§)
15.47 **H** Videm (§)
16.48 **H** Videm
18.05 **K** Videm (§)
19.00 **K** Videm (§)
19.42 **H** Trbiž-Videm
21.12 **K** Videm (§)
22.10 **H** (Gondoliere) Dunaj-Trbiž-Videm

(§) - samo 2. razred
(1) - ne vozi ob praznikih
(2) - vozi samo na dan po prazniku

Po 20 letih Beatlesi na gledališkem odru

Med novostmi prihodnje sezone bo newyorški Public Theater ponudil tudi gledališko postavitev scenarija, po katerem naj bi slavni Beatlesi pred 20 leti snemali še tretji film. Po *Hard Day's Night in Help* so liverpoolski fantje nameravali odigrati še film *Up Against It*. Njihovi upi pa so šli rakom žvižgat, ko je scenarij zavrnil njihov agent Brian Epstein. Zdi se, da mu ni bila po godu predrzna scena, ki je preveč namigovala na njegovo skrito spolno nagnjenje do moških. Rokopis je tako šel v pozabo, dokler ni zavedel Joseph Rapp, direktor avantgardnega newyorškega gledališča. Avtor je Joe Orton, *enfant terrible* londonskega gledališča '60 let, ki je tedaj pisal po naročilu Walterja Shensona, producenta prvih dveh filmov. Izbiro pa pripisujejo Beatlu McCartneyu, strastnemu oboževalcu Ortonovih del. V filmu naj bi štirje Beatlesi uprizorili domišljavi moški upor proti izključno ženski nadvladi. Glasbeno kuliso naj bi seveda oskrbeli Beatlesi sami, za gledališko postavitev pa je glasbo sestavil rock pevec Todd Rundgren.

Prizadeti otroci v obvezni šoli

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Pred nekaj leti je pri založbi Edizioni Dehoniane iz Bologne izšla knjiga Marinelle Longhi *Più che un bambino un pretesto* (Prej pretveza kot otrok).

V drobni knjižici se avtorica sooča z navzočnostjo prizadetih otrok v obvezni šoli. Zato je nadvse spodbuden tudi podnaslov: dinamika izolacije in sodelovanja pri vsolanju prizadetega otroka. Morda bi se komu moglo zdeti odveč, da se v knjigi govori o tem, kakšna bi morala biti podpora prizadetemu otroku v šoli in kakšno podporo v resnici ima. In o tem, ali naša šola res ima pravi program za prizadete. Prav gotovo se je doslej izoblikovalo v zavesti marsikateriga vzgojitelja, ki se je resno zavzel za vzgojo prizadetih, prepričanje, da je teorija eno, resnična potreba pa drugo.

Avtorica je prepričana na osnovi lastnih izkušenj, da se, kar je v resnici potrebno prizadetemu, le s težavo dosega ob premagovanju odpora sošolcev, učiteljev in družin.

Skratka ob tem, ko nam Longhijeva opiše šolo, kot jo doživlja konkretni prizadeti osebek, ugotavlja, da se pravzaprav s tem, da je prizadetemu bil dodeljen podporni učitelj, v razredu največkrat razvije zahteva, naj bo prizadeti z njim vsaj tri ure na samem, da bo razred lahko nemoteno delal. Včasih pa je varianta druga: razred bo z njima sodeloval. Gre torej za to, ali bo prizadeti otrok v brk opevani integraciji v šoli izoliran ali pa bo doživljal sodelovanje in solidarnost vseh. Izolacija je večkrat sinonim za javno podporo, s katero si družba umije roke, sodelovanje pa je sinonim za solidarnost. S podrobno analizo obeh situacij nas avtorica izkušeno vodi skozi doživljanje prizadetega otroka v šoli in doma. V njegovo odraščanje sredi družbe, katere dominantna kultura širi podobo in predlaga model lepega, briljantnega, učinkovitega človeka, ki je sposoben donosnega dela. Torej kulture, ki v osnovi ne upošteva drugačnosti. Ni naključje torej, da si je Marinella Longhi za motto h knjigi izbrala Gideov rek: »Manj kot je belec razumen, bolj se mu zamorec zdi žival.«

(Foto Magajna)

S svežim navdušenjem v novo šolsko leto

S krepkimi koraki se bliža jesen in z njo šolski čas. Nič ne pomaga, da učenci še tako odvrčajo misli od šole. S septembrom se bo začelo novo šolsko leto. Za nekatere celo prvič. Vsak začetek je težak in prav nič drugače ni z začetkom šolanja. Prav za vse udeležence - otroke, starše in učitelje. Od pravega razmerja med temi »elementi« bo odvisno otrokovo izhodišče za nadaljnje šolanje. Ali bo še naprej ohranil veselje do šole ali

pa se bosta kasneje razvila negotovost in strah.

Šola vzrok bolezni

Iz raznih anket izhaja, da šola ni vedno zelo človeška z otroki. Ni vselej prilagojena človeškim potrebam. Včasih celo povzroči otrokovo bolezen. Strokovnjaki menijo, da že vsak tretji otrok potrebuje zdravniško po-

moč zaradi šolskih problemov in zamuja.

Pri trinajst- do šestnajstletnikih je na primer raziskava v Nemčiji pokazala, da dnevno jemljejo tablete proti glavobolu. Pri vsakem desetem mladostniku zdravniki opažajo nespečnost in nemir.

Po trinajstih letih šolanja pa kar 96% mladih odraslih nima več zaupljivega odnosa do šole.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1 9.00 Risanka, dokumentarec 10.15 Film: Giulio Cesare contro i pirati (pust., It. 1962, r. S. Grieco, i. Gordon Mitchell) 11.55 Vreme in dnevnik 12.05 Nan.: Mia sorella Sam, 12.30 Gli occhi dei gatti 13.30 Dnevnik, nato variete Srečno poletje! 14.10 Film: Ercole contro Roma (pust., It. 1964, r. Piero Pierotti) 15.40 Evropske pravljice 15.55 Mladinska oddaja: Big 16.45 Nad.: La pietra di Luna 17.50 Film: Dolce inganno (kom., ZDA 1937, r. G. Stevens, i. K. Hepburn) 19.10 Nad.: Santa Barbara 19.40 Almanah, dnevnik 20.30 Film: Il gatto più ricco del mondo (kom., ZDA 1984) 22.00 Dnevnik 22.10 Film: La città dei mostri (srh., ZDA 1963, r. R. Corman, i. V. Price) 23.35 Variete: Metti una sera a Napoli 0.30 Dnevnik, nato rubrika Mezzanotte e dintorni 1.00 Dirkališčno SP 1.30 Vaterpolo: Italia-ZRN	RAI 2 9.00 Nanizanke: Lassie, 9.30 Oliver Maass, 10.00 Monopoli 10.50 Dok. o rastlinah 11.15 Iz DOC Cluba: Ivano Fossati 12.05 Nanizanka: Amore e ghiaccio 13.25 Rubrika: Trentatre 13.45 Nadaljevanka: Capitol 14.30 Risanka: Popaj 14.45 Variete: Tutti frutti 15.25 Nan.: Lassie in risanka 16.40 Film: Il caimano del Piave (dram., It. 1950, r. Giorgio Bianchi, i. Gino Cervi, Milly Vitale) 18.10 Videocomic 18.30 Dnevnik - športne vesti 18.45 Nan.: Perry Mason 19.30 Horoskop, vreme, dnevnik, športne vesti 20.30 Film: Il segreto dell'agente segreto (konec) 21.55 Dnevnik - nocoj 22.05 Variete: Improvvisando 22.45 Nanizanka: Hill Street giorno e notte 23.35 Nočni dnevnik 23.45 Film: Il segreto delle piramidi (krim., ZDA 1935, r. Louis King, i. Warner Oland, Pat Patterson)	RAI 3 14.00 Deželne vesti 14.10 Videobox 14.50 Dokumentarna oddaja: Drobc 15.15 Film: Le fanciulle delle follie (glas., ZDA 1941, r. Robert Z. Leonard, i. James Stewart, Lana Turner, Judy Garland) 17.25 EP v plavanju - finale 18.45 Športna oddaja: Derby (ured. Aldo Biscardi) 19.00 Dnevnik in vreme 19.30 Deželne vesti 19.45 Dokumentarna oddaja: Pred 20 leti 20.00 Dokumentarna oddaja: Geo Estate 20.30 Nadaljevanka: Sando-kan (po romanu Emilia Salgarrija, r. Sergio Solima, i. Kabir Bedi, Philippe Leroy, Carole André, Adolfo Celi, Andrea Giordana, Milla Sannoner, 1. del) 22.20 Dnevnik - nocoj 22.25 Nogomet: Pescara Cup (iz Pescara), vmes (23.15) dnevnik 0.15 Avtorska TV: Ugo Gregoretti - Romanzo popolare italiano »Gli ammonitori«	RTV Ljubljana 1 16.20 Video strani 16.30 Poletna noč (pon.): nad. Odlična hiša, 17.35 nanizanka Hooperman 18.00 Dnevnik 18.05 Poslovne informacije 18.10 Mozaik. Po sledih napredka: Na pragu 21. stoletja (10. odd.) 18.40 Video strani 18.45 Spored za otroke in mlade: nanizanka Bendji (11. del) 19.00 Video strani 19.05 Risanka 19.15 TV Okno 19.20 Informativna oddaja za goste iz tujine 19.30 Dnevnik in vreme 20.05 Nadaljevanka: Župan iz Veurna (3. in zadnji del) 21.00 Video strani 21.05 Glasbena oddaja: 3. mednarodni festival Novi glasovi '89 (posnetek iz Lignana, 2. del) 21.50 Dnevnik in vreme 22.10 Informativna oddaja za goste in tujine 22.15 Poletna noč, vmes nad. Odlična hiša (5. del) in nan. Leteči cirkus Monthyja Pythona (11. del) 1.15 Video strani	TV Koper 13.30 TVD Novice 13.40 Dok. oddaja: Campo base (pon.) 14.05 Košarka: Barcelona-Jugoplastika (pon.) 16.00 Šport spektakel- Najzanimivejši športni dogodki 19.00 Odprta meja 19.30 TVD Stičiče 20.00 Športna oddaja: Juke box - Zgodovina športa po želji 20.30 Nogomet: Brazilija-Ostali svet (pon.) 22.45 TVD Novice 23.00 Šport spektakel - Najzanimivejši športni dogodki (povzetki)	RADIO TRST A 7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.00 Deželna kronika; 8.10 Jutranji almanah; Krizem po svetu, 9.15 Otroški kotiček: Črnuh (3. del), vmes Glasbeni listi; 10.00 Dnevni pregled tiska; 10.10 S koncertnega in opernega repertoarja; 11.30 Pisani listi: 12.00 Portret Urbana Kodra; 12.40 Slovenski zbori; 13.20 Poletni mozaik: Glasba po željah, 14.00 Deželna kronika, 14.45 Beleška, 15.30 Utrinki, 16.00 Koroški portreti; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Četrtekova srečanja, nato Glasbeni listi; 19.20 Zaključek sporedov.			
	LJUBLJANA 5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00 Poročila; 8.05 Radijska šola; 8.35 Mladina poje; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki; 11.05 Naš gost; 11.30 Izbrali smo; 12.10 Pojemo in godemo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Domača glasba; 13.30 Do štirinajstih; 14.05 Vedre note; 14.25 Glasba jugoslovanskih narodov in narodnosti; 14.40 Radijski Merkurček; 15.15 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Melodije; 17.00 V studiju; 18.05 Big Band RTV-Lj; 18.30 Zbo-rovska glasba; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Z zabavnimi ansambli; 20.00 Večer domačih pesmi; 21.05 Literarni večer; 21.45 Melodije; 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Podoknica; 23.05 Literarni nočno spored.	RADIO KOPER (slovenski program) 13.30, 14.30, 16.30 19.00 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Na današnji dan; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in kronika; 7.30 Pregled tiska; 8.00 Val 202; 13.00 Od enih do treh; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.00 Črno na belem; 17.30 Primorski dnevnik, Aktualna tema; 18.00 Mladim poslušalcem; 19.00 Prenos Radia Ljubljana.	RADIO KOPER (italijanski program) 6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.05 Almanah; 6.30 Zgodovinski utrinki; 6.50 Simfonija zvezd; 7.40 Dobro jutro, otroci; 7.50 Razglednica; 8.00 Pripovedujejo...; 8.25 Pesem tedna; 8.35 Mi in vi; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Pregled tiska; 10.05 Disco scoop; 10.35 Družina; 11.00 Pismo iz; 11.15 O italijanščini; 11.30 Turizem; 12.00 Glasba po željah; 13.00 Neposredno; 14.00 Portoroška riviera; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Glasbeno popoldne; 15.45 Koncert; 16.00 Dopust v YU; 17.33 Show business; 18.00 Prijatelj DJ; 18.33 Mi in vi; 19.00 Glasba; 20.00 Nočni spored.	RADIO OPČINE 7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja; 12.00 Glasba za vse okuse; 15.00 C'est la vie; 16.30 Metalmarija; 19.00 V svetu knjige; 21.00 Radijski bazar, nato Nočna glasba.				
CANALE 5 8.30 Nanizanke: Fantasilandia, 9.15 Peyton Place, 10.15 Una famiglia americana 11.15 Aktualno: Forum 12.00 Mladinska oddaja: Doppio slalom 12.30 Kviz: OK il prezzo è giusto 13.30 Variete: Rivediamoli 14.30 Nanizanka: Love Boat - Appuntamento alla cieca 15.30 Film: Dopo Waterloo (pust., ZDA 1949, r. George Wagner, i. John Wayne, Vera Ralston) 16.45 Nanizanke: Hotel - Diamanti e carbone, 17.45 Mai dire sì - Il terzo uomo, 18.45 Top Secret - Ricordo del passato 19.45 Kviz: Cari genitori 20.30 Variete: Bellezze al bagno (vodi Milly Carlucci) 22.30 Kviz: Il gioco dei nove 23.15 Variete: Maurizio Costanzo Show 0.45 Film: Strada senza uscita (dram., It. 1969, r. Gaetano Palmieri, i. Andrea Giordana, Martine Mal-le)	RETE 4 8.20 Nanizanka: In casa Lawrence 9.10 Film: La città dei fuorilegge (pust., ZDA 1953, r. Harmon Jones, i. Jeanne Crain, Dale Robertson) 10.45 Nanizanki: Bonanza, 11.45 Harry O 12.45 Otroška oddaja: Ciao ciao, vmes risanke 13.45 Nad.: Sentieri 14.35 Nanizanka: California 15.25 Nadaljevanka: Una vita da vivere 16.10 Nanizanka: Storie di vita 17.00 Film: Il risveglio di Candra (dram., ZDA 1983, r. Paul Wendkos, i. Blanche Baker) 18.30 Nanizanki: Marcus Welby, 19.30 Baretta 20.30 Film: Il grande colpo di Surcouf (pust., It.-Sp.-Fr. 1967, r. Sergio Bergonzelli, i. Gerard Barry, Antonella Lualdi) 22.20 Film: Ma che razza di amici (dram., ZDA 1971, r. Otto Preminger, i. Dyan Cannon) 0.15 Nanizanke: Agente speciale, 1.15 Ironside, 2.15 Adam 12	ITALIA 1 8.15 Nanizanke: Skippy, 8.45 I gemelli Edison, 9.15 La gang degli orsi, 9.45 Superman, 10.15 La terra dei giganti, 11.10 Kronos, 12.05 Mork & Mindy, 12.35 Strega per amore, 13.00 Simon & Simon 13.50 Zabavna oddaja: Megalavshow 14.05 Nanizanka: Ralph supermaxieroe, 15.35 Alla conquista del West 16.30 Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes nanizanka Balliamo e cantiamo con Licia in risanke 19.15 Nanizanka: Riptide 20.00 Risanka: Evviva Palm Town 20.30 Film: I predatori della vena d'oro (pust., ZDA 1982, r. Heston-Cannutt, i. Charlton Heston, Kim Basinger) 22.20 Aktualno: Woodstock po dvajsetih letih	ODEON 13.00 Otroški variete: Sugar estate, vmes risanke 15.30 Nadaljevanki: Anche i ricchi piangono, 16.30 Colorina	TMC 11.00 Nanizanka 12.00 Nadaljevanka: Primo fra tutti 12.45 Ogledalo življenja 13.30 Vesti in šport 14.15 Risanka: Beatles 14.30 Dokumentarec: Narava prijatelja 15.00 Nanizanka: I viaggiatori del tempo 16.00 Film: Belle Star (vestern, ZDA 1980, r. John Alonzo, i. Cliff Potts) 18.00 Nanizanki: Flamingo Road 19.00 Nanizanka 20.00 Vesti: TMC News 20.30 Film: L'America è ancora lontana (kom., Fr. 1981, r. Roger Coggio)	17.30 Nanizanke: Rituals, 18.00 La mamma è sempre la mamma, 18.30 Il supermercato più pazzo del mondo 19.30 Risanke 20.30 Variete: Telemeno 20.45 Film: Sette giorni di terrore (krim., ZRN 1969, r. Alfred Vöhrer, i. Horst Tappert, Karin Schubert) 22.45 Variete: Telemeno 23.00 Glasbena oddaja: Caffè Italia 24.00 Nanizanka: Insiders	22.20 Morski športi 22.50 Vesti 23.05 Šport nocoj: Dirkališčno SP (iz Lyon) 24.00 Film: Massacro a San Francisco (dram., Hong Kong 1981, r. William Lowe)	TELEFRIULI 11.30 Nanizanki: Le avventure di Charles Dickens, 12.30 Naufraghi 13.00 Dnevnik 13.30 Nanizanka: Justice 15.00 Music box 18.30 Nadaljevanka: L'eredità della priora 19.00 Dnevnik 19.30 Nanizanka: La guerra di Tom Grattan 20.00 Dnevnik v nemščini 20.30 Nadaljevanka: Molli O (r. Bruno Cortini, i. Bonnie Bianco, 1. del) 22.00 Dok. oddaja: Pan 23.00 Rubrika o kolesarstvu: Start 24.00 Dnevnik, nato dražba 1.00 Inf. oddaja: News	TELE 4 (Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Dogodki in odmevi

Spet optimistične napovedi o gradnji avtoceste

Od torka gradijo odsek Vrtojba-Šempeter

Začeli so tudi dela na novi obvozni cesti mimo Šempetra

V torek opoldne je gradbeno podjetje Primorje iz Ajdovščine pričelo graditi nov odsek tako imenovane Osimske ceste, ki bo avtocesto pri Razdrtem čez Vipavsko dolino povezala z Novo Gorico ter z Mednarodnim mejnim prečkom Vrtojba. Odsek, ki je v gradnji je dolg le 1,8 kilometra in poteka od mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba do Šempetra. Dodati pa je 2,9 kilometra dolgo obvožno cesto mimo Šempetra, ki bo odpravila prometne zamaške in veliko gnečo v prometu, ki zdaj nastajajo v naselju Šempeter. Obe gradnji tvorita funkcionalno celoto in bosta sestavljali prometno vozlišče za Vrtojbo, Šempeter in spričo cestnih priključkov tudi za Novo Gorico.

Pred začetkom gradnje oziroma slovesnostjo v Vrtojbi, na kateri je o pomenu začetih del govoril Saša Skulj, direktor podjetja Cestni inženiring iz Ljubljane, je bila v Občinski skupščini Nova Gorica novinarska konferenca, na kateri so o Osimskih cestah govorili strokovnjaki in družbenopolitični delavci. Predsednica Občinskega izvršnega sveta Jolanda Slokarjeva je uvodoma dejala, da bodo stroški za zgraditev omenjenega odseka avtoceste in obvozne ceste mimo Šempetra znašali okrog 10 milijonov dolarjev. Naložbo krijejo Skupnost za ceste Slovenije, ki je zagotovila 9 milijonov dolarjev in Cestna skupnost novogoriške občine z milijonom dolarjev prispevka. Z deli pa zagotovo ne bi mogli začeti, je dodala Slokarjeva, če ne bi sodelovala Ljubljanska

banka v Novi Gorici, ki je odobrila premostitveni kredit v znesku 7 milijonov dolarjev.

O projektu Osimskih cest je govoril ing. Miran Marussig, vodja teh del pri podjetju Cestni inženiring v Ljubljani, nato pa Milan Vižintin, ki je predsednik Mešane jugoslovansko-italijanske družbe Adria v Trstu (ta skrbi za pridobivanje tujih posojil za gradnjo Osimskih cest), in izvršnem svetu Slovenije pa je odgovoren za gradnjo Osimskih cest. Optimistično sta ocenjevala in obravnavala pripravljanje načrtov in druge dokumentacije ter zbiranje sredstev za gradnjo preostalih odsekov oziroma delov Osimskih cest.

»Osimske ceste bi morale biti zgrajene najkasneje čez štiri ali pet let,« je opozoril Milan Vižintin, »ker je to potrebno zaradi hitrega naraščanja osebnega in blagovnega prometa, tudi spričo naraščanja izmenjav čez Mednarodni mejni prehod Vrtojba, in zaradi tega, ker Jugoslavija mora končno izpolniti svojo obveznost sprejeto v Osimskih sporazumih.«

O naglem naraščanju prometa oziroma blagovnih izmenjav na območju Vrtojbe in Šempetra je govoril tudi Aleksander Lovce, direktor Primexa v Rožni dolini, ki je ob tem obravnaval potrebe Carinske cone Nova Gorica, ki jo grade na Mednarodnem mejnem prehodu v Vrtojbi. Jože Sušmelj, vodja slovenskih delegatov v Skupščini Jugoslavije je odgovoril na vprašanje o posebnem zakonu za Osimske ceste, ki bi ga sprejel jugoslovanski Parlament. Dejal je, da so pri tem težave, ker je v Skupščini potrebno

soglasje vseh republik in pokrajin, ki pa se glede financiranja Osimskih cest še niso sporazumele. Menil je, da je Slovenija po podpisu Osimskih sporazumov naredila napako, ker ni takoj zahtevala proračunskega kritja oziroma sredstev, ki bi jih morala zagotoviti država. Zaradi tega je morala Slovenija sama financirati zgraditev Sabotinske ceste, čeprav je to bila obveznost države, ki je sklenila Osimske sporazume. Iz izvajanj Jožeta Sušmelja smo skratka dobili vtis, da bo tudi Osimske ceste morala predvsem zgraditi Slovenija iz svojih virov, potrebna pa bodo tudi sredstva iz tujine.

Od del, ki so bila doslej opravljena omenjamo, da je na prehodu Vrtojba zgrajenih 710 metrov avtoceste, na območju vodnega zbiralnika Vogršček pa je zgrajeno 1,8 km avtoceste, ki pa je brez gornjega ustroja. Nadalje pri Razdrtem grade razcep avtocest v smeri Fernetičev in Vrtojbe, potekajo pa tudi priprave za gradnjo prometnega vozlišča pri Sežani. Čez nekaj mesecev bodo začeli gradnjo odseka Osimskih cest od Razdrtega do Čebulovice, v sežanski smeri, in od Razdrtega do Podnanosa v Vipavski dolini. Predsednik Občinskega izvršnega sveta Ajdovščina Silvester Premrl je na novinarski konferenci v torek v Novi Gorici, izjavil, »da trasa avtoceste za Vipavsko dolino ni sporna in da so ljudje to prometnico vzeli za svojo«. Za gradnjo odseka avtoceste od Podnanosa do Sela bodo potrebovali okrog 80 hektarov zemljišč, od katerih pa so nekatera slabše kakovosti ali neobdelana.

Marjan Drobež

Natečaj Amidei

Nocoj na gradu predvajanje filma »Madame Sousatzka«

Pod prireditvenim šotorom na gradu se nocoj nadaljujejo predvajanja filmov za nagrado Amidei. Nocoj ob 21. uri bo na sporedu film »Madame Sousatzka«. Scenarij sta napisala John Schlesinger, ki je tudi režiral film, in Ruth Prawer Jhabvala, pisateljica rusko-poljskega porekla, rojena v Nemčiji, ki se je ob nastopu nacizma preselila v Anglijo, po poroki z Indijcem pa v Delhi, kjer je v dvajsetih letih napisala ducat scenarijev za znane filme ameriškega režiserja Jamesa Ivoryja.

V »Madame Sousatzka« pripoveduje o učiteljici klavirja, ki skuša malega Indijca Maneka pripraviti v velikega koncertista. V filmu je poglobljena psihologija oseb ter zgodovinsko in filozofsko ozadje njegovih dejanj. Glavno vlogo igra Shirley MacLaine.

■ V torek popoldne se je pripetila pred restavracijo »Alla Checca« pri Starancanu prometna nesreča, v kateri se je poškodovala 58-letna Luisa Marchese iz Starancana. Žensko, ki se je peljala na motornem kolesu, je povozil 27-letni Orazio Fragetta iz Modene. Marchesejevo so zaradi zloma ramena sprejeli v ortopedski oddelek tržiške bolnišnice. Okrevala bo v mesecu dni.

Mesto prazno, vročina, dosti prometa, a brez nesreč

Veliki šmaren v skladu s tradicijo

Praznovanje velikega šmarna je na Goriškem poteklo v najlepšem redu. Trume Goričanov so izkoristile praznični most in se odpravile k morju, v hribe ali drugam na nekajdnevni odhiti. Mnogi so seveda še na dopustu in se bodo vrnili v mesto konec tedna.

Videz Gorice je bil v torek povsem v skladu s tradicijo, ki velevala, naj bodo na ta dan mesta vsaj navidez prazna. Zlasti v urah največje pripeke ni bilo na ulicah opaziti skoraj nikogar, ljudje pa so pokukali iz hiš šele proti večeru. Vse drugače je bilo v Gradežu in na drugih plažah, kjer je bilo nabito polno kopalcev. O algah ni več sledu, za primer, da bi se ponovno pojavile, pa so namestili plavajoče pregrade, ki bi jih morale zaustaviti. Gradeškim turističnim delavcem se počasi vrača na obraze nasmeh, čeprav bo zaradi slabega začetka letošnja sezona gotovo slabša od lanske.

Promet na cestah je bil v vseh zadnjih dneh intenziven, vendar brez posebnih zastojev ali težav. Na avtocesti je bilo pri cestninski postaji na Moščenicah največ prometa v soboto. Do torka je prevladoval promet v smeri proti Trstu, že v torek zvečer in včeraj pa je število vozil v obratni smeri postalo večje. Včeraj se je občasno pojavljala do 500 metrov dolga vrsta na vstopnih voznih pasovih, vendar čakanje ni bilo predolgo. Pozitiven je podatek, da kljub povečanemu prometu

Goriški Travnica v torek popoldne

(Foto Marinčič)

tu vse te dni na Goriškem ni bilo težjih nesreč. Policija in karabinjerji so nam povedali, da v Gorici ni v teh dneh nihče prijavil tatvin v stanovanjih. Morda so tudi tatovi na dopustu...

Pri tem ugodnem obračunu velikega šmarna najbrž nekoliko moti edino

temperatura, ki se je zlasti včeraj v mestu povzpela obilno čez 30 stopinj Celzija. Sopara je povzročila precej primerov slabosti, tako da so rešili KZE prepeljali v bolnišnico kar nekaj starejših občanov, ki najbolj občutijo posledice prevelike vročine.

Potresni sunki pojemajo

Epicenter je pri Anhovem

Potresna dejavnost, ki se je pričela v ponedeljek na območju Banjšic, se je v torek in včeraj precej zmanjšala. Kot so nam povedali v Seizmološkem zavodu v Ljubljani, so včeraj ponoči seizmografi zabeležili spet relativno močnejši sunek, ki pa ga najbrž ljudje niso zaznali. Ob tem je bila še vrsta manjših sunkov, ki pa so bili tudi na instrumentih komaj zaznavni.

Drugače je bilo v noči od ponedeljka na torek, ko je sunek ob 2.03 preselel 4. stopnjo Marcellijeve lestvice. Ljudje, ki so takrat delali v nočnih izmenah so ga občutili, v bližini epicentra pa je sunek tudi prebudil marsikoga.

S pomočjo podatkov observatorija na Vojskem in raziskav na kraju samem, so seizmologi tudi točneje določili epicenter ali bolje epicentre potresov. Največ sunkov je imelo svoje središče v Anhovem oz. v neposredni bližini tega kraja. Očitno poteka pod to vasjo nekaj kilometrov dolga prelomnica v plasteh zemeljske skorje, na kateri je prišlo do sproščanja potresne energije.

Enza Bon se vrača

Mati dveh otrok, ki je v soboto izginila z doma v Verši pri Romansu, se najbrž vrača domov. 31-letno Enzo Bon so namreč včeraj pri rednem pregledovanju potnikov ustavili policisti

Zaradi nesreče pri Doberdobi

Prijavili oba uslužbenca SIP

Včeraj so v Trziču prijavi sodnim oblastnem Tullia Murruja iz Trziča, Ul. Tacitiana 17 in Carla Fondo iz Ronk, Ul. Fontanot 10. Oba sta delavca podjetja SIP in sta bila soudeležena pri prometni nesreči 8. avgusta pri Doberdobi, v kateri je izgubil življenje še ne 21-letni Lorenzo Macuzzi iz Standreža. Delavca sta po prometni nesreči nadaljevala pot, češ da se nista zavedala tragičnih posledic nesreče. Prijavili so ju z obtožbo, da nista nudila prve pomoči.

Obsodili trojico tatov iz Palermo

Včeraj so v Trziču sodili trem osebam iz Palermo, ki so te dni ukradle pri Marini Julii iz avtomobila Tarcisia Di Vincenza iz Ronk 190 tisoč lir in zavoj cigaret. Trojico so policisti že isti večer prišli pri Starancanu. Pretor je obsodil 52-letnega Filippa Bronteja, 41-letnega Salvatoreja D'Alia in 47-letnega Salvatoreja Merolla na 4 mesece zapore pogojno in 400 tisoč lir globe zaradi kraje in na 6 mesecev zapore pogojno zaradi posesti orodja za vlom.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »Aquila d'attacco«.

VERDI Zaprt do 19. avgusta.

VITTORIA 17.30-22.00 »Valerie, la calda bestia«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica in okolica

SOČA (Nova Gorica) 18.30 »Hudič v telesu«, 20.30 »Gospa«.

SVOBODA (Šempeter) 20.30 »Nadina«. DESKLE Danes zaprt. Jutri 19.30 »Nadina«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Providenti - Travnica 34 - tel. 531972.
DEŽURNA LEKARNA V TRZIČU
S. Nicolò - Ul. I Maggio 94 - tel. 790338.

pogrebi

Danes v Gorici ob 8. uri Valeria De Maiti vd. Lo Schiavo iz bolnišnice Janca od Boga na glavno pokopališče, ob 16.30 Jožef Skok iz splošne bolnišnice v cerkev in na pokopališče v Števerjanu.

V torek v Gradišču ob protestu naravovarstvenikov

Velik obisk razstav ptic, cvetja in psov

Nekatere ptice so po cenah sodeč res dragocene

V Gradišču je bil v torek 23. ptičji sejem, ki ga je priredilo goriško ptičarsko združenje. Ker podobnih manifestacij ne prirejajo več v Gorici in - na razliko od prejšnjih let - tokrat niti v Doberdobi, je sejem v Gradišču ostal nedvomno osrednja ptičarska prireditve v naši pokrajini. Organizatorji so jo skušali popestriti, s tem da so razstavo precej razširili in poleg ptic predstavili še številne druge vrste živali. Poleg tega so del prireditvene prostora odstopili vrtnarjem in cvetličarjem, ki so prodajali sadike in razne okrasne rastline, na ogled pa so

tudi bili vrtnarski pripomočki in celo nekaj kmetijskih strojev.

Manifestacija je privabila na tisoče obiskovalcev, ki so v kletkah lahko gledali sedem sort ptic iz naših krajev, ulov katerih je po deželnih predpisih še vedno dovoljen, ter številne sorte kanarčkov, papig in drugih pisanih eksotičnih sort. Poleg tega so bili na sejmu na ogled (in na prodaj) precej manj eksotična perutnina, kunc in druge domače živali, pa tudi nekaj posameznih primerkov ameriških medvedkov, ris in druge živali, ki jih je marsikdo tokrat najbrž prvič videl »v živo«.

Na sejmu so obiskovalci lahko občudovali tudi cvetje

(Foto Marinčič)

Ptičji sejem je obsegal tudi tekmovalni del z ocenjevanjem ptičjega petja. Žirija izvedencev je ocenjevala petje drozgov, kosov in ščinkavcev.

Ob sejmu velja zabeležiti že napovedani protest naravovarstvenikov. Predstavniki goriške zelene liste, WWF, združenj za zaščito ptic LIPU in živali AIPA so oporekali predvsem dvema aspektoma ptičarstva. Na letalnih, ki so jih delili obiskovalcem sejma, so namreč navajali kruto ravnanje s pticami, ki naj bi jih pripravili do petja z oblikami pravcatega mučenja (hranili naj bi jih v temi, v premajhnih kletkah in jim celo pulili perje). Drug

ugovor zadeva dobičkonosne posle ptičarjev, ki pa opravljajo svojo dejavnost kot zgolj amatersko in brez denarnih interesov. Dejansko so razstavljenci v Gradišču prodali na stotine, najbrž tisoče ptic. Cene so bile od nekaj tisočakov pa do 150 tisoč lir in več za najdražje primerke.

Pod šotorom pri starem mestnem obzidju v Gradišču pa je bila prav tako v torek deželna razstava psov, na kateri so predstavili najlepše predstavnike raznih pasem. Tudi ta prireditve je privabila veliko število obiskovalcev, ki so lahko občudovali lepote raznih pasem.

Pogovor s Carlo Fracci, prvo balerino italijanskega baleta, ob njenem nastopu v Veroni

»Vsak dan znova moraš odkrivati nove možnosti«

67. Festival v Veroni je tudi letos v svoj program uvrstil baletno predstavo. Na prostranem prizorišču Arene je bila v začetku avgusta hkrati z Mascagnijevo Cavallerio rusticano premierno predstava baletne enodejanke La strada, ki jo je po istoimenskem Fellinijevem filmu na glasbo Nina Rote plesno priredil koreograf Mario Pistoni. Od leta 1966, ko je bila v milanski Scali krstna predstava, je Pistonijevo delo, po mnenju mnogih njegova najboljša koreografija, doživelo nešteto ponovitev, med drugim pa ga je kmalu po nastanku posnela tudi televizija. Tudi najnovejša postavitev v Veroni je bila popoln uspeh, občinstvo pa je z navdušenjem pozdravilo predvsem odlično Carlo Fracci, ki je nastopila v vlogi Gelsomine, Maria Pistonija, ki se je za to priložnost na oder vrnil tudi kot plesalec v vlogi Zampanoja (v krstni predstavi je plesal v vlogi Matta) in Luigija Martelletto, ki je nastopil kot Matto.

Obisk predstave smo izrabili tudi za krajši pomenek s prvo damo italijanskega baleta Carlo Fracci, ki si po naporeni predstavi sicer ni ravno želela intervjujev, a mi je vendarle odmerila nekaj minut.

— Znano je, da ste ljubljenska veronskega občinstva. Semkaj prihajate že od leta 1970 in z redkimi izjemami ste tu nastopali vsa leta. Vas na ta kraj in na to občinstvo vežejo kakšni posebni spomini?

— V resnici sem zelo navezana na to mesto. Tu se počutim kot doma, občinstvo pa me že vrsto let spremlja z veliko simpatijo in naklonjenostjo. Sicer pa je to plod ogromnih naporov in dela, ki smo ga vložili v to, da smo z baletom nastopali v mnogih krajih. Ko sem prišla v Verono, sem že imela svoje občinstvo. Razprodane predstave so šle tudi na račun repertoarja: danes smo nastopili z baletom La strada, nastopala pa sem v Labodjem jezeru, Romeo in Juliji, Giselle skupaj z ameriškim baletnim teatrom, Pepelki, Hrestaču in mnogih drugih predstavah. Areno smo tako vedno znova uspeli napolniti enako dobro kot opera, kar je izjemno prijeten občutek, zasluga pa gre, kot sem že rekla, trdemu delu, ki smo ga opravili s sodelavci, ko smo to umetnost poneli po-

Carla Fracci (desno) in Luigi Martelletto v baletu La strada, ki je navdušil veronsko občinstvo

vsod po deželi in na tuje. Zdi se mi, da smo to počeli na pravi način in ob pravem času. Zdaj pobirajo sadove tudi drugi. Od prvega povabila v Verono je minilo skoraj dvajset let, semkaj pa me ni bilo le dve leti.

— Balet La strada je nastal pred 23 leti in doživel izjemno uspeh. Zakaj ste se odločili za letošnje postavitev?

— Balet La strada je prehodil dolgo, pot, saj je doživel več ponovitev. V njem sem nazadnje nastopila pred štirimi leti. Lik Gelsomine mi je zelo pri srcu in v tej vlogi se izjemno do-

bro počutim. Zahvaliti se imam predvsem Ninu Roti za prekrasno glasbo, pa še Felliniju in Masini, ki je nastopila v njegovem filmu kot Gelsomina in oblikovala ta poetični lik. V Gelsomini je vse, predvsem pa veliko poetičnosti. Takšno vlogo moraš vedno znova dopolnjevati. Ko sem spet zaslišala glasbo, se mi je zazdela tako moja... Morda se sliši domišljavo, a tako se počutim, ko nastopam v vlogah, ki so mi še posebno pri srcu.

— Je zelo drugače nastopati na prostranem odru Arene, zlasti v trenutkih, ki terjajo veliko bolj intimno okolje?

— Seveda. To velja predvsem za to predstavo, ki ima veliko intimnih trenutkov, ko sta na odru le dva ali trije plesalci. Preplesati ves oder je težko, biti moraš izjemno zbran. Moram reči, da je bil večer zelo naporen, a zelo prijeten in vesela sem sprejema, ki ga je predstavi namenilo občinstvo.

— Za vami je trideset let briljantne kariere, ste prva balerina italijanskega baleta in ena največjih plesalk na svetu. Zasluga gre gotovo naravnim darom in trdemu delu. Gre zasluga še čemu...?

— Rekli ste že, da je pomembno delo. V tem poklicu moraš najti pravo

mero, kajti delo je vsakodnevno, zahteva resnost in disciplino. Nikoli ne smeš pomisliti, da se je z eno predstavo, kot je v mojem primeru Giselle, na primer, končalo vse. Neumno bi si bilo predstavljati, da si z eno predstavo, z eno uspešno vlogo opravi enkrat za vselej. Vsak dan znova, vsak večer moraš odkrivati nove stvari in iskati nove možnosti. Biti moraš kot mravlja.

— V odlični formi ste in zdi se neverjetno, da bi nehali plesati.

— Prišel bo tudi ta dan, toda takrat bodo na vrsto prišle druge stvari, zanimive, pomembne in potrebne. Takrat bom svoje izkušnje v gledališču posredovala drugim. Vsaj zdi se mi, da bom lahko in upam, da bom za to imela tudi dovolj sposobnosti. Prepričana sem, da tudi takšno delo ne bo lahko. Biti na odru, biti prva balerina je eno, biti učitelj ali trener pa nekaj povsem drugega.

— Bi to radi počeli?

— Ja, bilo bi mi všeč.

— Ste imeli v vseh teh letih vedno dovolj dobrih koreografskih tekstov? Za plesalko vaših zmožnosti je to najbolj pomembno.

— Imela sem veliko sreče, saj sem imela odlične sodelavce in pomembne profesionalne stike. V tem poklicu ne moreš biti sam in izoliran. Veliko sem videla in veliko dobila od drugih, imela pa sem tudi izjemno veliko dobrih ponudb. Delala sem s številnimi odličnimi koreografi klasičnega in sodobnega izraza. Veliko mi je pomagala tudi mož, ki je gledališki človek. Po naravi nisem mirna plesalka. Če govorim o repertoarju, ki je zelo pomemben, saj daje moč in vzpodbude, moram reči, da sem rada posegala po raznovrstnih vlogah in koreografijah. Seštevek vseh izkušenj mi je pomagal razumeti to umetnost in zoreti.

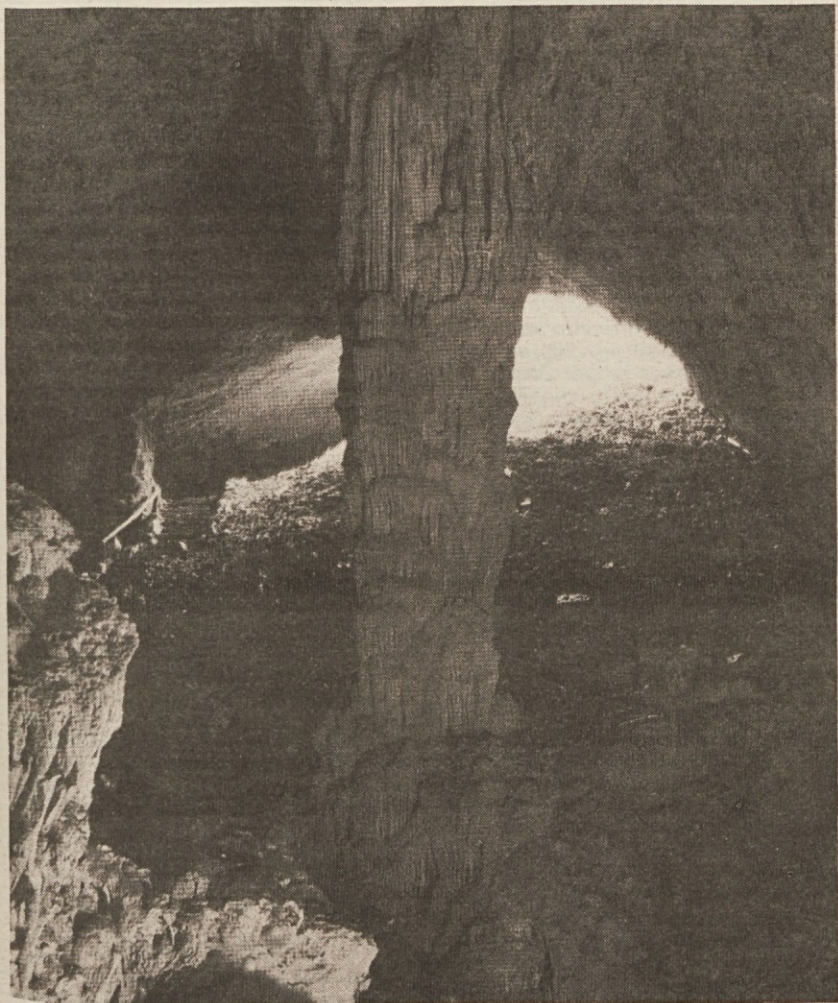
— Se vam v bližnji prihodnosti obetajo pomembni nastopi?

— Kar nekaj velikih ponudb imam, ena izmed njih je angažma v Neaplju. Ne vem še, za kaj se bom odločila in zdajle vsega ne bi naštevala. Morda ob drugi priložnosti, ko bova imeli več časa.

NEVA ZAJC

V jami pri Lipici prirejajo mednarodno srečanje pesnikov in pisateljev srednje Evrope

Naravne lepote kraške jame Vilenice vabijo turiste

Pogled iz Plesne dvorane navzven na vhod v jamo Vilenico

Sežanski jamrji imajo največ zaslug za novo »odkritje« jame Vilenice, ki je pred stoletji slovela po vsem svetu. S poštvalnim delom so to jamo na Krasu spet napravili dostopno obiskovalcem, sebi pa pripravili miren in tih kotiček za odih.

Jamo Vilenico, ki je oddaljena le dva kilometra od Lipice, zelene oaze z mogočnimi stoletnimi hrasti sredi Krasa, poznajo pretežno le domačini. V preteklosti so tržaški pomorščaki poneli glas o njej po vsem svetu.

Od kod ime Vilenica?

Ob nizki temperaturi se na površju dvigne iz jame lažji, toplejši zrak v podobi megle, ki jo rahla sapa ves čas premika in preoblikuje. Ta pojav je zbudil v ljudski domišljiji predstavo, da rajajo vile nad jamo, v kateri domujejo.

Zgodovina najstarejše turistične jame na svetu

Jama je bila znana že v turških časih, uporabljali pa so jo okoličani za pribežališče v nevarnostih. Ob sušnih

časih so domačini hodili vanjo po vodo, ki se je nabirala v ponvcih. Po nekaterih navedbah je jamo leta 1660 obiskal cesar Leopold, ki se je mudil v bližnji Lipici. Leta 1633 je njen lastnik Završki grof Petazzi dal jamo v upravljanje župniji Lokev pri Sežani, ki je za obisk v jamo pobirala vstopnino. Zato lahko trdimo, da je Vilenica najstarejša turistična jama na svetu. Znano je, da so jo obiskovali tudi umetniki. Med pesniki jo je leta 1795 opeval Giuseppe Campagnoni. Med slikarji omenja zgodovina Petra Ferdija, ki je leta 1821. leta prejel zlato medaljo za oljno sliko iz Vilenice na razstavi v Trstu (kar je domnevno prva umetniška slika kake jame na svetu). Ko so uvedli vpisno knjigo 1821 do 1889, je v knjigi zabeleženo nad 2000 obiskovalcev različnih narodnosti. Ta številka je bila za takratne čase presenetljivo velika.

Vsaka stvar nekaj časa traja, in tako je bilo tudi s turizmom. Ko so zgradili železnico, so potniki drveli mimo Vilenice proti Postojnski jami, zato je Vilenica počasi tonila v pozabo. Kljub temu domačini svoje jame niso zapustili. V dobi najhujšega potujčevanja je bila jama središče slovenskega kulturno-prosvetnega in zabavnega življenja. V njej so domačini med drugim prirejali zabave s plesom vse do leta 1920, ko so se fašisti maščevali in zaminirali vhod, podrli ograje in uničili poti.

Da ne bi spomin na jamo utonil v pozabo, so se sežanski jamarji leta 1963 odločili, da jo zopet usposobijo za turistične obiske. Čeprav jim je delo pri jami Vilenici vzelo veliko časa, niso pozabili na raziskovanje jame. Tako so pri svojem raziskovalnem delu odkrili nadaljevanje Vilenice in prebili v najnižjem delu prehod, ki so ga poimenovali po odkriteljih bratov Fabris Fabrisov rov. Le-ta je dolg 150 m in z njim jama doseže globino 187 metrov. Vendar je Fabrisov rov dostopen le jamarjem z opremo in ga ob spustu vanj doživljajo z vsemi znamenitostmi, saj ga prejšnje generacije niso izropale.

Fantastično bogastvo kapnikov, zlasti zaves

Pred vhodom v jamo so člani jamarškega društva Sežana, ki je tudi upravljalec jame, po večtisočurnem delu zgradili svojo kočico, ki je sezidana v tipičnem stilu kraške hiše, ki jo krasi odprto ognjišče v glavnem prostoru.

Lepote Vilenice pa domači jamarji pokažejo tudi številnim obiskovalcem, ki se zberejo ob nedeljah. Obisk Vilenice je omogočen v poletnem času vsako nedeljo ob 15. uri, sicer pa ob dogovorjenem času in po poprejšnji najavi pri predsedniku sežanskih jamarjev Miranu Lapajneju na telefon 72-933. Vilenico smo obiskali neko lepo sončno nedeljo z vodičem Ludvikom Husjem, ki že vrsto let razkazuje njene lepote številnim obiskovalcem.

Po položnih stopnicah, ki so razsvetljene od dneвне svetlobe, smo v spremstvu številnih obiskovalcev od vsepovsod prišli v Plesno dvorano, v kateri so domačini prirejali plesne in druge prireditve. Letos pa bo tu že četrtrič zapored potekalo mednarodno srečanje pesnikov in pisateljev srednje Evrope in bodo v začetku septembra podelili tudi nagrado Kristal Vilenice. Pot nas iz Plesne dvorane vodi v notranjost jame mimo mogočnih kapniških stebrov, kapniških sigastih zaves na levi strani, s stropa pa visijo stalaktiti. Na koncu turistične poti se znajdemo v najlepšem jamskem prostoru

Vilinski dvorani z 18 metrov visokim stalagmitom, ki sega do izredno bogato zakapanega stropa. Tako smo prišli do 90 metrov globine in si ogledali 700 metrov jame, saj drugi del jame je dostopen le izkušenim jamarjem.

Za ogled Vilenice smo potrebovali dobro uro, lahko pa bi se tu zadržali še dlje in tako uživali v pravilnem podzemeljskem svetu, katerega čare najdemo v vseh oblikah. Obiskovalci so si ob povratku prav tako z zanimanjem ustavljali in občudovali skupine kapnikov, ki z nekoliko domišljije predstavljajo različne figure. Ob vzpenjanju po stopnicah sem spoznala, da obiskovalci Postojnske jame imajo priložnost peljati se z vlakom, v Škocjanskih jamah si ogledajo dvorane velikih razsežnosti, medtem ko lahko v Vilenici občudujemo bogastvo kapniškega sveta v kraškem podzemlju.

S tem opisom še zdaleč nisem omenila vsega lepega v tej jami, ki je ena najstarejših turističnih jam na svetu, ampak jo je treba doživeti in si jo ogledati.

OLGA KNEZ STOJKOVIČ

Prvi prejemnik mednarodne nagrade Vilenica, avstrijski pisatelj Peter Handke, med srečanjem v jami pri Lipici

Na plavalnem EP italijanski as zmagal na 200 m prosto in dal krila še štafeti

Lamberti priboril Italiji dve zlati odličji

BONN — Italijani že pred začetkom letošnjega evropskega plavalnega prvenstva niso skrivali svojih ambicij, a da bodo že po četrtem dnevu glavni protagonisti borskega tekmovanja skupaj s plavalnima velesilama NDR in SZ, tega ni mogel pričakovati niti največji optimist.

Že v torek je 20-letni Giorgio Lamberti osvojil zlato kolajno na 200 m prosto, svoj podvig pa je oplemenitil s svetovnim rekordom v času 1'46"69, s čimer je za več kot pol sekunde potolkel prejšnj znamko, s katero je Avstrelac Armstrong zmagal na olimpijskih igrah v Seulu, kjer je Lamberti doživel polom. Lamberti je prvi Italijan, nosilec SR, med dekleti pa je svetovni rekord na 800 m prosto postavila Calligarisova leta 1973.

Uspešen dan azzurrov so istega dne dopolnila dekleta v štafeti 4x200 m, kjer so osvojile bron, Britanec Moorhouse pa je kot Lamberti (vendar v kvalifikacijah)

KOLAJNE			
NDR	6	3	4
SZ	2	4	2
Italija	2	-	2
Francija	1	2	-
ZRN	1	1	1
Madžarska	1	1	-
Poljska	1	1	-
VB	1	-	1
Nizozemska	-	2	1
Belgija	-	1	-
Švica	-	-	2
Danska	-	-	1
Švedska	-	-	1

postavil nov svetovni rekord na 100 m prsno (1'01"49).

Včeraj pa še dve kolajni za italijanske plavalce: moška štafeta 4x200 m prosto je doživela pravi triumf, saj je po prvi predaji (Trevisan) po zaslugi Glerie (4. v posamični preizkušnji) povedla, Lamberti pa je med sabo in tekmeči postavil brezno, tako da Battistelli ogromne prednosti ni mogel zapraviti. Prav Battistelli je slabo uro prej dosegel bron na 400 m mešano, med dekleti pa je Della Vallejevi le za las ušla kolajna na 200 m prsno. Dvajset metrov pred ciljem je bila druga, na cilju pa komaj četrta.

Jugoslovani tekmujejo po svojih močev. V torek je bila Petričevićeva peta na 400 m mešano, včeraj pa je Hrvoje Barić na 100 m delfin osvojil končno šesto mesto v času novega jugoslovanskega rekorda, potem ko se je v finale uvrstil z najboljšim časom iz kvalifikacij.

Za vaterpoliste je že nastopil čas pomembnih bojev. V četrtfinale so se s polnim številom točk uvrstile samo reprezentance Italije, Jugoslavije in Sovjetske zveze, ki so zdaj tudi kandidatke za kolajne. Azzurri so z zmago nad Madžarsko že poskrbeli za podvig.

Včeraj je v prvem četrtfinalnem kolu Jugoslavija s 13:6 (2:0, 3:0, 4:3, 4:3) odpravila Bolgarijo, Italija pa z 11:8 (3:4, 5:1, 1:2, 2:1) Češkoslovaško.

IZIDI 3. DNE
100 m prosto ženske: 1. Meissner (NDR) 55"38; 2. Stellmach (NDR) 55"40; 3. Muis (Niz.) 55"61.

100 m prsno moški: 1. Moorhouse (VB) 1'01"71; 2. Volkov (SZ) 1'01"94; 3.

Gillingham (VB) 1'02"12; 4. Minervini (It.) 1'02"33.

400 m mešano ženske: 1. Hunger (NDR) 4'04"82; 2. Egerszegi (Madž.) 4'44"75; 3. Müller (NDR) 4'46"06; 5. Petričević (Jug.) 4'51"34.

200 m prosto moški: 1. Lamberti (It.) 1'46"69; 2. Wojdat (Polj.) 1'47"96; 3. Holmertz (Šve.) 1'48"06; 4. Gleria (It.) 1'48"37; 21. Bučar (Jug.) 1'52"34.

4x200 m ženske: 1. NDR 7'68"54; 2. Nizozemska 8'08"00; 3. Italija 8'10"49.

Skoki - deska 3 m moški: 1. Killat (ZRN) 672,75; 2. Glačenko (SZ) 666,42; 3. Hempel (NDR) 663,84.

Sinhronizirano plavanje - solo: 1. Falasinidi (SZ) 184,56; 2. Schuler (Fr.) 182,87; 3. Singer (Švi.) 181,83; 6. Celli (It.) 171,09.

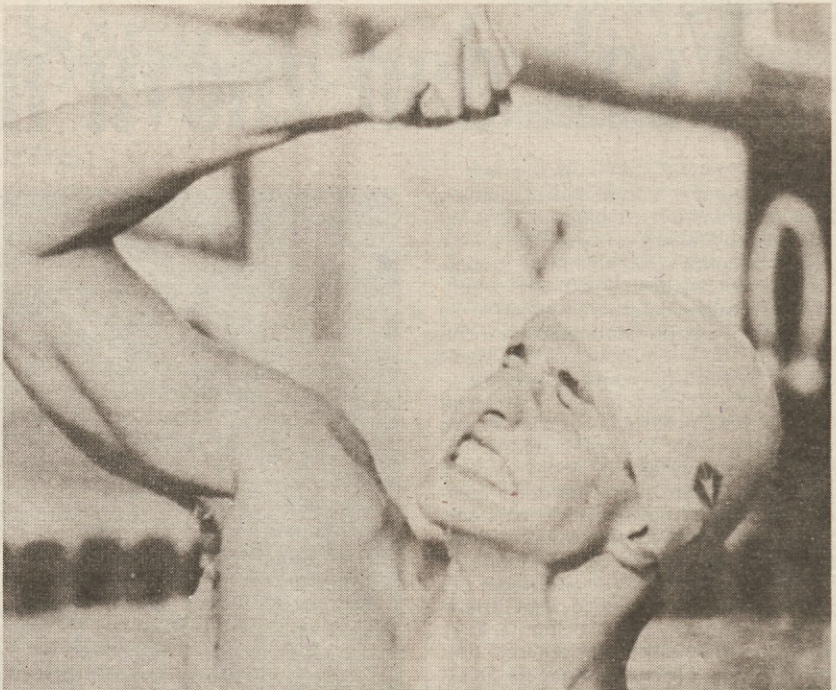
Vaterpolo - 3. kolo: Skupina A1: Italija - VB 14:2, Grčija - Madžarska 9:13. Skupina A2: Poljska - Španija 10:10; ČSSR - ZRN 7:11. Skupina B1: Jugoslavija - Švedska 14:3; Romunija - Francija 7:7. Skupina B2: Bolgarija - SZ 4:16; Avstrija - Nizozemska 7:17.

IZIDI 4. DNE
100 m delfin moški: 1. Szukala (Polj.) 54"47; 2. Gutzeit (Fr.) 54"50; 3. Herrmann (ZRN) 54"54; 6. Barić (Jug.) 54"65.

200 m prosto ženske: 1. Stellmach (NDR) 1'58"93; 2. Muis (Niz.) 1'59"96; 3. Jacobsen (Dan.) 2'00"35.

4x400 m mešano moški: 1. Darnyi (Madž.) 4'15"25; 2. Kühl (NDR) 4'16"08; 3. Battistelli (It.) 4'19"71; 6. Sacchi (It.) 4'22"96.

200 m prsno ženske: 1. Börnike (NDR) 2'27"77; 2. Bacue (Bel.) 2'29"94; 3. Volkova (SZ) 2'29"95; 4. Della Valle (It.) 2'30"11; 9. Nisirio (It.).

4x200 m prosto moški: 1. Italija (Trevisan, Gleria, Lamberti, Battistelli) 7'15"39; 2. ZRN 7'17"38; 3. NDR 7'17"79.

Skoki - deska 1 m ženske: 1. Laško (SZ) 278,46; 2. Baldus (NDR) 267,24; 3. Babkova (SZ) 216.

Vaterpolo - četrtfinale: Skupina A: Italija - ČSSR 11:8, ZRN - Madžarska 11:9, Grčija - Španija 9:7. Lestvica: Italija 6, ZRN in Španija 4, Madžarska in Grčija 2, ČSSR 0. Skupina B: Jugoslavija - Bolgarija 13:6, Romunija - SZ 5:12, Francija -

Nizozemska 4:6. Lestvica: SZ in Jugoslavija 6, Nizozemska 3, Francija, Romunija in Bolgarija 1.

DANAŠNJI SPORED
Plavanje (10.00 in 17.30): 400 m prosto ž; 100 m prosto m; 100 m hrbtno ž; 200 m hrbtno m; 4x100 m prosto ž.

Skoki (9.30 in 13.00): deska ž - kvalifikacije; deska 1 meter m - finale.

Vaterpolo m in ž.
Na sliki (AP): Italijan Giorgio Lamberti.

obvestila

**KOŠARKARSKA SEKCIJA
ŠZ DOM IZ GORICE**
sporoča, da bo prvi trening kadetov (letnika 1973/74) v torek, 22. avgusta, ob 18.30 v Dijaškem domu v Gorici.

**KOTALKARSKA SEKCIJA
ŠD POLET**
obvešča, da je kotalkališče na Piketu na razpolago vsem kotalkarjem v ponedeljek, sredo in petek od 16.00 do 19.30 vse do 30. t. m.

Kotalkarska sekcija ŠD Polet nadalje obvešča, da se bo začetniški tečaj za kotalkarje začel v ponedeljek, 4. septembra, ob 18. uri na kotalkališču na Opčinah. Tečaj je namenjen otrokom vrtec in prvih razredov osnovnih šol. Vpisovanje poteka v domu Prosvetnega doma na Opčinah od 19. do 30. t. ure.

ZSSDI
obvešča, da bo do 20. avgusta urad ZSSDI v Trstu deloval le v jutranjih urah od 8. do 14. ure.

Na kolesarskem dirkališčnem SP Golinelli zlat v zasledovanju

LYON — Na kolesarskem svetovnem dirkališčnem prvenstvu so doslej podelili tri kompletne kolajne, slavili pa so že tudi Italijani, saj je med profesionalci 27-letni Claudio Golinelli v finalu zasledovalne vožnje po samih dveh preizkušnjah odpravil Japonca Kamijamo. Golinelli je doslej na SP že osvojil tri kolajne. V keirinu je namreč lani v Gandu osvojil zlato, leta 1987 pa srebro. Lani je v hitrostni vožnji osvojil srebro, a so mu kolajno odvzeli zaradi dopinga.

Tragičen junak prvega dne pa je bil olimpijski prvak, Sovjet Kirichenko. V vožnji na kilometer je štartal kot zadnji in krepko vodil, ko se mu je zlomil volan. Vozil je naprej in celo osvojil bron, zlato pa je pripadlo Gluklichu (NDR). V zasledovalni vožnji za amaterje je blestel rekorder v enourni

vožnji Ekimov (SZ), ki je v finalu skoraj dohitel Lehmann (NDR)!

Sovjetu Koničevu pokal Agostoni

LISSONE (Milan) — Sovjet Dimitri Koničev, član italijanske ekipe Alfa Lum, je zmagovalac 43. kolesarskega pokala Agostoni, selekcijske preizkušnje za nastop na cestnem SP za profesionalce. V šprintu je premagal danca Sorensona, tretji (po 12") je bil Italijan Bombini, četrti (v istem času) pa Jugoslovan Čerin.

To je prva zmaga nekega Sovjeta na dirki, ki je namenjena izključno poklicnim kolesarjem.

V soboto bodo lombardijski triptih končali še z dirko Tre valli varesine.

Atletski miting v Zürichu Padel Nehemiahov rekord

ZÜRICH — Atletski miting v Zürichu je prinesel vrsto odličnih rezultatov, začeniš s svetovnim rekordom na 110 m ovire, ki je padel po skoraj 8 letih. Novo znamko je postavil olimpijski prvak Roger Kingdom s časom 12"93, torej le stotinko sekunde manj od Nehemiahovega rekorda. Vrstni red tekme je bil isti kot v Seulu: 2. je bil Britanec Jackson (13"12), a 3. Campbell (13"23). Škoda, da je na koncu huda nevihta ustavila skakalce v višino, metalce kopja, ovirala pa je tudi tek na 5.000 m, v katerem je zmagal Aouita. Nekaj rezultatov:

MOŠKI - 3.000 m zapreke: 1. Kariuki (Ken.) 8'15"98; 2. Sang (Ken.) 8'20"19; 3. Lambruschini (It.) 8'21"21. **100 m:** 1. Lewis (ZDA) 10"09; 2. Mitchell (ZDA) 10"14; 3. Burrell (ZDA) 10"19. **1500 m:** Kirochi (Ken.) 3'33"86; 2. Coe (VB) 3'34"05; 3. Cheruyot (Ken.) 3'34"14; **višina:** Sjöberg

(Šve.) 2,36 m; 2. Sotomayor (Kuba) 2,34 m; 3. Hollis (ZDA) 2,31 m; **200 m:** 1. Da Silva (Braz.) 20"04; 2. Sangouma (Fr.) 20"31; 3. Tilli (It.) 20"43; **palica:** 1. Egorav (SZ) 5,80 m; 2. Gataulin (SZ) 5,70 m; 3. Bell (ZDA) 5,60 m; **800 m:** 1. Ereng (Ken.) 1'43"16; 2. Kiprotich (Ken.) 1'43"38; 3. Bile (Som.) 1'43"60; **400 m:** 1. Reynolds (ZDA) 44"32; 2. Everett (ZDA) 44"36; 3. Hernandez (ZDA) 44"76; **krogla:** 1. Guenthoer (Švi.) 21,83 m; 2. Barnes (ZDA) 21,71 m; 3. Stulce (ZDA) 20,05 m.

ŽENSKES - 400 m ovire: 1. Farmer-Patrick (ZDA) 54"44; 2. Gunnell (VB) 54"64; 3. Flinthoff-King (Avstral.) 55"25. **100 m:** 1. Ottey (Jam.) 11"07; 2. Ashford (ZDA) 11"11; 3. Davis (Bah.) 1'23; **800 m:** 1. Quirot (Kuba) 1'58"12; 2. Lesch (ZRN) 1'59"7; 3. Edwards (VB) 1'59"99; **1500 m:** 1. Ivan (Rom.) 4'00"26; 2. Melinte (Rom.) 4'00"89; 3. Kitova (SZ) 4'02"08.

kratke vesti - kratke vesti

Maradoni je Napoli prav malo mar

BUENOS AIRES — Še deset dni manjka do začetka italijanskega nogometnega prvenstva, a o Maradoni ni ne duha ne sluha. Včeraj bi bil moral dopotovati v Italijo, a ko ga ni bilo, so se telefonske zveze na relaciji Italija - Argentina takoj »ogrele«, saj se je začelo mrzlično poizvedovanje, kaj je z igralcem. Sledile so si nasprotujoče vesti. Nekateri so zatrjevali, da je rezerviral vozovnico za drugo letalo, nekateri, da za njim ni sledu, drugi spet, da namerava na ribolov itd. Njegovi tovariši pa se potijo na treningih...

Jugoslovanski pokal

Rezultati povratnih tekem osmine finala jugoslovanskega nogometnega pokala: Osijek - Jugokeramika 2:0 (2:0); Rad - Hajduk 6:7 (po 11-metrovkah); Guber - Budućnost 1:2 (1:1); Sarajevo - Sileks 4:5 (1:0, 0:0); Velež - Spartak 1:0 (1:0); Rijeka - Vardar 3:2 (1:0); Vojvodina - C. zvezda 1:1 (0:0).

V četrtfinale so se uvrstili: Osijek, Hajduk, Budućnost, Sileks, Velež, Vardar, C. zvezda.

Triestina - S. Marco

V okviru predprvenstvenih priprav bo Triestina 20. t. m. odigrala prijateljsko

tekmo proti S. Marcu iz Sesljana. Tekma bo ob 17. uri v Vižovljah.

Medtem si je De Falco poiskal novo sredino. Podpisal je namreč za Sieno.

Tudi Rečani opeharjeni

LIGNANO (Videm) — Nogometaši Rijeke so se točno ob napovedani uri predstavili na igrišču v Lignanu, kjer bi morali 14. t. m. odigrati prijateljsko tekmo proti Palmeirasu, a nasprotnikov ni bilo. Srečanje naj bi organiziral neki Quittadamo iz Vidma, ki so ga zaradi goljufije že tožili v zvezi s tekmo Cremonese - Palmeiras.

Vidmar tretji

LJUBLJANA — Na predzadnjem tekmovanju za svetovni pokal v kajaku in kanuju na divjih vodah se je od Jugoslovanov najbolje odrezal Jože Vidmar, ki je v kanuju zasedel 3. mesto. Lestvici pred velikim finalom, ki bo v nedeljo v Ljubljani: K-1: 1. Fox (VB) 82; 2. L. Hilgert (ČSSR) 63; 3. L. Brissaud (Fr.) 59; 4. Čizman 55; 5. Štrukelj 55; 6. Abramič 54; 7. Skok (vsi Jug.) 49.

Sovjeti prvi v Trstu

TRST — Sovjetski jadralci iz Minska so zmagali tudi na zadnji regati tekmovalja okrog Italije in si zagotovili tudi končni uspeh. Na drugo mesto se je uvrstila posadka iz Trsta.

naše gore in ljudje - naše gore in ljudje

Tržaški planinci osvojili Grossvenediger

Štirinajst tržaških planincev je v ponedeljek, v štirih navezah, osvojilo drugi najvišji avstrijski vrh, 3674 metrov visoki Grossvenediger, v vzhodnotiroolskih Visokih Turah. Letošnji program izletov SPDT je predvideval tudi to precej zahtevno turo, ki terja od planinca izkušnost in vztrajnost.

V nedeljo zgodaj so se torej udeleženci izleta odpeljali iz Trsta z osebnimi avtomobili in se preko prelaza Plöckenpass pripeljali v Zgornjo Dravsko dolino ter nadaljevali pot mimo Lienza do Matreia in kraja Tauernhaus. Tu se je pravzaprav začel pohod na Grossvenediger. Naprtili so si s cepini, derezami in vrvmi obtežene nahrbtnike in vzeli pot pod noge. Do kraja Innergschlos, slikovito hribovsko naselje samih lesenih hiš, v položni dolini deroč reke Isel, je šlo kar brez težav. Trud se je pričel čez približno kilometer položne poti, ko se je strmo navkreber začela dvigati steza proti ledeniku Schlatten. Vsi so malo spihali, le sreča, da je bilo precej oblačno, kar je olajšalo hojo, a obenem povzročalo tudi skrb, kaj bo z vremenom za vzpon na goro.

Po dobrih štirih urah vzpona se je prilegel kratek počitek v Alte Prager Hütte, v stari koči, na višini 2489 metrov, kjer je vsakdo rad segel po toplem čaju. Potem pa še uro hoje navzgor, po granitnih, sivih, kamnitih ploskvah, do Neue Prager Hütte v višini 2796 metrov, ki je bila cilj prvega dne vzpona.

V koči se je v teh prazničnih dneh gnetlo planincev, da ni bilo niti koticke prostega. Pa se je prijazni upravnik Walter vendarle usmilil tržaških planincev in jim zagotovil prenočišče. Seveda so se morali naši planinci sprijazniti z mislijo, da bodo spali na tleh v jedilnici. Nič zato. Glavna skrb je bila, kakšno bo vreme v ponedeljek in pogosto preverjanje višinomerov je zagotavljalo, da je pritisk visok in da ne bo hudega.

Naslednji dan, v ponedeljek, so bili že vsi pokonci ob petih, saj so komaj čakali, da se dvignejo s trdih tal. Kmalu so se odpravili in uro kasneje, v jutranjem svitu, že stopali po stezi proti vrhu gore. Kopne poti je kmalu zmanjkalo in naši planinci so zakorakali na snežišče, ki se je vprek dvigalo ob mogočnem ledeniku. Dosegli so

tako manjše sedlo, kjer so si nastavili dereze in se privezali v naveze. Naveze so bile potrebne, čeprav so se vzpenjali po snežišču, vendar je bila nevarnost skritih razpok na ledeniku. Na nebu so se kopičili oblaki, tu pa tam je le pokukalo sonce in dajalo upanje, da ne bo hudega. In res, po dobrih treh urah vzpona so naši vztrajni planinci dosegli vrh, ki se je še malo prej skrival v oblakih, ki pa so se odprli, ko je skupina prišla preko zasneženega grebena do vršnjega križa Grossvenedigerja. Odprl se je čudovit razgled na bližnje Ture tja do Grossglocknerja in še dlje.

Postanek na vrhu Grossvenedigerja ni bil dolg, saj je pošteno zeblo. Le nekaj obveznih fotografij, nekaj požirkov vročega čaja in že so se štiri naveze tržaških planincev spuščale po strmih snežišču po isti poti, ki je ni hotelo biti konec, do kočice Neue Prager. Okrog poldneva so bili že vsi zbrani v planinski postojanki, srečni in zadovoljni, da so dosegli vrh te znane, a tudi zahtevne gore. Čakal jih je še sestop do Tauernhaus, kjer so se zbrali vsi okrog štirih popoldne precej utrujeni in izčrpani, pa vendarle veseli, da jim je podvig uspel.

Za uspešen vzpon je bila predvsem zasluga vodij navez, tistih, ki so nosili težke vrvi pa tudi vseh ostalih, ki so vztrajno in trdovratno premagovali višino in se vzpenjali na vrh. Dodati je treba, da je naše planince na Grossvenedigerju spremljala tudi sreča in jim je bilo vreme naklonjeno, kar je še povečalo končno zadovoljstvo in zadoščenje po opravljenem vzponu.

Izlet na Dovje

Kot smo že javili prejšnji teden, pravljaljo SK Devin, planinski odsek ŠZ Sloga in SPDT v sodelovanju avtobusni izlet na Dovje na svečanost odkritja spomenika Jakobu Aljažu, znamenitemu triglavskemu župniku, ki ima velike zasluge za širjenje planinstva in po katerem nosi ime stolp na vrhu Triglava. Za izlet je veliko zanimanja in mnogi planinci so se že prijavili. Priporočamo pa, da ne čakate zadnjega trenutka, da ne bo potem težav zaradi prostorov v avtobusu. Zato vsi tisti, ki želite na veliko slavo na Dovje na Gorenjskem, pohitite z vpisom in sicer pri poverjenikih društev in na ZSSDI (tel. 744249). (L. A.)

Pozitiven obračun skupnih priprav odbojkarjev

Breg, Kontovel in Sloga v Kočevju

V nedeljo zvečer se je iz Kočevja vrnila skupina preko 50 odbojkarjev in odbojkaric Brega, Kontovela in Sloge, ki je bila na skupnih pripravah. Slo je za mlajšo garnituro igralci in igralcev, saj bodo tekmovalci, ki pri teh društvi nastopajo v prvih postavah, že v nedeljo odšli na priprave na Ravne na Koroškem. Gostovanje v Kočevju je priredilo ŠD Breg, saj sta občini Dolina in Kočevje že dalj časa pobratena in sodelujeta tudi na športni ravni. V duhu tehničnega sodelovanja so se tako Brežankam pridružili še Kontovelke in slogaši ter slogašice.

Med osemndnevnimi pripravami so trenerji Mario Cač, Marko Kralj, Tanja Rupert in Branko Sain v glavnem vadili individualno tehniko in prav vsi odbojkarji so res veliko napredovali, kot so jasno pokazali tudi testi, ki so jih izvedli zadnji dan. To je pa tudi povsem razumljivo, saj so med pripra-

vami opravili toliko ur treninga, kot med sezono pri matičnih društvih v dveh mesecih.

Obenem ne gre prezreti novih prijateljskih vezi med igralci in igralkami naših treh društev, ki so se stkale v dijaškem domu Dušana Remiha, v katerem so tečajniki stanovali in v katerem so bili deležni res lepega in toplega sprejema s strani vseh, od direktorice Karmen Arko do vzgojitelja Roberta pa do kuharic. Sploh so v Kočevju res vsi poskrbeli, da so se naši mladi dobro počutili, od krajevne Zveze telesnokulturnih organizacij do same Krajevne skupnosti občine Kočevje. Tako je naše odbojkarje med njihovim bivanjem obiskal tudi župan Alojz Eržen, ki jih je nato tudi pozdravil ob odhodu in zaželel, da bi se prihodnje leto zopet sešli, saj so, kot je sam poudaril, tudi takti športni stiki

uvod v čim večji razmah turizma v tem lepem delu Slovenije, ki je turistično še vse premalo poznan.

Med pripravami je seveda med našimi tečajniki in domačini prišlo tudi do pravih športnih stikov na igrišču. Tako so se na primer v prijateljski tekmi srečali kočevski rekreativci z našimi trenerji in vodstvom odprave, priredili pa so tudi ženski odbojkarški troboj, na katerem so igrale pionirke Kočevja, Breg in kombinirana postava Sloge in Kontovela. Naj navedemo rezultate, pa čeprav so bili tokrat postranskega pomena, saj je bil trenerjem turnir dobrodošel za preverjanje znanja njihovih varovank:

Breg - Sloga/Kontovel 1:1, Sloga/Kontovel - Kočevje 2:0, Kočevje - Breg 2:0.

Skratka, priprave so povsem uspele, sadovi dela pa bodo gotovo vidni že v prihodnji sezoni. (Inka)

ŠZ DOM GORICA: 25 let prisotnosti 25 let vztrajnosti

O Športnem združenju Dom je bilo v zadnjem letu precej govora in tudi pisanja. Pojav je vezan na petindvajsetletnico obstoja te športne organizacije pa tudi na presnavljanje, ki ga društvo doživlja približno že tri ali štiri leta. Današnja stran posvečena Domu ni odveč, kajti gre za primer, za delo, za ustvarjanje, o katerem je bilo vse premalo govora oziroma o čemer so domovci vse premalo pisali in se oglašali celo vrsto sezon.

Tako se zgodi, da kakšne druge skupinice sicer dobrih tekmovalcev najdemo še in še prostora v sredstvih obveščanja, pa čeprav gre v nekaterih primerih samo za desetino ljudi, garaško delo priklica, vzgoje, preprave in usposabljanja celih generacij pa ostane zatrto, tako rekoč v senci bučnosti. Noben bralec si ne bi smel privoščiti precej razširjene navade, da ocenjuje tako vrsto razmišljanja kot vihtenje zastave rekreacije, povprečnosti in neodmevnosti. Potrebno je pisati in poročati o enem in drugem, toda "kdor zna", že ustvari take pogoje, da si z dolgoletnim garaštvom ne upa na dan, ker ti oni drugi servira prvenstveni izid. Nobenega kriminaliziranja tistih, ki pobirajo smetano in silijo v špico tehničnih uspešnosti ni v tem, kriminaliziram pa tiste, ki poročajo samo o tem, medtem ko naj za popularizacijo osnovnega pristopa skrbijo sami tisti, ki se s tem prepičano ubadajo.

Pri Domu je prišlo kot do nekakega samozavedanja, do pretresa. Ovedla se je generacija, ki je petnajst do dvajset let rastle z društvom in ob društvu, čutiti je samoiniciativnost, slišati je nove poglede pa čeprav na stare teme, opaziti je iskane rešitve za vprašanja, ki so bila že načeta in morda tudi rešena pred dvajsetimi in desetimi leti a jih je treba začeti reševati znova in znova. Prav malo pomaga, da starejši samovšečno trepljamo sami sebe po rami in opozarjamo, da smo odprta vprašanja reševali že daleč nazaj v društveni zgodovini. Nove vodilne skupinice raznih odsekov morajo doživeti rešitve kot svoje - saj take tudi so, ker so pogoji različni - da bi jih to nosilo z novim delovnim poletom k večji ali saj enaki uspešnosti. Da bi le ta dinamika trajala in da bi uspelo garnituri, ki se je oblikovala zadnja leta, priklicati v delokrog še nekaj ljudi, da bi lahko odseki delovali še bolj ob istočasni povezanosti v društveno celoto, kar je v prejšnjih desetletjih vsekakor manjkalo razen v zelo redkih sezonah! Prišlo je do spoznanja pa tudi do objektivnega pritiska okoliščin, da v sodobnih razmerah tako razčlenjen organizem, kot je športna ustanova, ne more uspevati brez usklajenega in enotnega vodenja, čeprav rešujejo posamezne panoge znotraj svojih odsekov lastna odprta vprašanja.

Med najznačilnejše odseke spada gimnastični odsek, ki je tudi edini na Goriškem v okviru slovenskih športnih društev. Vanj sodi akrobatika in orodna telovadba za fante, športnoritmčna gimnastika za dekleta in splošna telesna vzgoja za fante in punčke prvih razredov osnovnih šol pa tudi vrtca. Posebej vadijo deklice baletne prvine zaradi doseganja večje izraznosti v elementih ritmične gimnastike. Kaj si v prihodnji sezoni želimo od tega odseka? Pobudo, ki je lani stekla precej po začetku sezone, bi bilo lepo in koristno konec poletja takoj nadaljevati, morda še preden začne redni pouk na šolah. Gre za vadbo otrok iz vrtcev, ki je stekla po dogovoru med društvom in šolskimi strukturami. Kaj naj še poudarjamo potrebo po splošnem gibanju pred kakršnokoli specializacijo? To je že osvojeni pojem, ki pa prihaja znova in znova v razpravo, zaradi skomin tistih, ki so pod pritiskom prvenstev in pomanjkanja naraščaja v moštvi. Naj, prosim, pustijo vrtec pri miru, pa tudi še prva dva razreda osnovne šole. Če bodo pri Boru v Trstu na stadionu Prvi maj tudi naslednje leto priredili zaključno prireditev za skupine iz vrtcev, pa naj nastopijo še domovci poleg vseh tržaških skupin in tiste iz Špetra.

Če je na eni strani razširjena potreba po večjem seznanjanju z orodjem in po nastopanju na njem s strani orodnih telovadcev, potem je treba tudi povedati, da bi skupina, kakor tudi tista, ki se bavi z ritmično gimnastiko, potrebovala več ur te-

denske vadbe. Sedanji pritisk na telovadnico Kulturnega doma tega skoraj ne dopušta, vendar se nakazana potreba kaže kot nujnost. Drugače ne bo napredka in bodo novi vpisani komaj nadomeščali osip. Za primer naj dam stvarnost neke videmske telovadnice za gimnastiko, kjer vpisani sicer niso moralno primorani, da jo obiskujejo vsako popoldne, vendar prostor, orodje in vadiatelji so na razpolago vsak dan. Take možnosti dajejo priložnost, da pride do naravnega razslojevanja po pridnosti, kajti kdor misli garati, se pojavi vsak dan na vadbi, lahko pa tudi nadoknadi tisto, kar je morda zamudil zaradi gripe ali zaradi šolskih obveznosti.

Odbojarski odsek je glede moštev najbolj razčlenjen, saj šteje kar sedem dekliških moštev: od C-2 lige in 1. divizije preko under 18, 15 in 14 do miniodbojke in superminiodbojke. Tako je bilo v minuli sezoni, tako bo po vseh načrtih in predvidevanjih tudi v naslednji. Nanjo se pripravljajo v vseh smislih, ki izhajajo iz izkušenj že večletnega dela in naprežanja pa tudi iz zadoščenj in uspehov.

Gre za vadbni prostor. Dekleta vadijo v telovadnici Kulturnega

DRUŠTVENA IZKAZNICA

Letnica rojstva: 1963.

Športne panoge, ki jih je društvo kdajkoli gojilo: odbojka, košarka, splošna telesna vzgoja za otroke osnovnih šol in vrtca, namizni tenis, orodna telovadba, športno ritmična gimnastika, minikošarka, folklorni ples, karate, orientacijski tek.

Društveni sedež: Gorica, Ul. Malta 2.

Igrišča: telovadnica Kulturnega doma v Gorici, občinska telovadnica v Sovodnjah, občasno v Štandrežu, zunanja igrišča v Dijaškem domu.

Tekmovalne lige: košarka, odbojka C2, 1. div., under 18, 15, 14, miniodbojka in superminiodbojka.

Število aktivnih športnikov leta 1988: 110.

Dosedanji predsedniki: J. Cej, B. Leban, M. Waltritsch, V. Vizintin, V. Princič, J. Cej in M. Čubej.

doma v Gorici, v štandreški občinski telovadnici, v sovodenski občinski telovadnici in v doberdobski mali telovadnici. Pravo razkosje, če pomislimo na možnosti izpred desetih let in vendar vsa ta razpoložljivost ni dovolj. Gre namreč tudi za število vadbnihih ur in za število tedenskih treningov. Trikrat tedensko si vadbo lahko privoščita samo dve starejši ekipi, ostale pa ne. Ob današnji konkurenčnosti pa tudi ob današnjih možnostih tehničnega razvoja sta dve vadbi tedensko premalo za zadovoljivo uspešnost. Kako temu od pomoči je zapleteno vprašanje, kajti prostore in vadbene ure smo že zdavnaj smiselno uredili tako, da tu ni notranjih rezerv.

Zaradi večje učinkovitosti in v dokaz, da iščejo vse mogoče rešitve, so se to sezono domenili, in bodo s tako prakso tudi nadaljevali, da namreč vadiatelji, ki jih je pet, usklajujejo celoten pristop vadbe, pa čeprav, kot smo videli, imajo opravka tako z osnovnošolkami kot z univerzitetnimi študentkami. Ob prestopu v višjo starostno skupino bodo pač dekleta doživljala manjše spremembe: gre za pridobitev na času in spet smo torej pri osmišljenju časa in sredno tudi prostora.

Približno 110 deklet se bo tudi v prihodnji sezoni zbiralo iz širšega območja osrednje Goriške v sedmih skupinah. Take vrste združevanja, v katero so zajeta poleg Doma še športna društva Mladost in Sovodnje (formalni dogovor o združitvi velja že nakaj let) ter kulturno društvo Briški grič, zahteva med drugim tudi dobro organizirane prevoze pred in po vadbi ter za tekme seveda. Posebno za mlajša moštva. Pri Domu-Agorest opravijo to z enim kombijem in z dvema osebnima avtomobila, toda laže bi shajali, če bi imeli še en kombi. To ni samo potreba ženske odbojke; podobne potrebe so pri mladinskem nogometu in kot smo že omenili na tej strani tudi pri splošni telesni vzgoji za otroke iz vrtca (v tem primeru velja dogovor s šolskimi avtobusi). Skratka, kot smo pred desetletjem in še prej krvavo potrebovali telovadnice, potrebujemo dandanes kombije za prevoze; tudi zaradi razbremenitve staršev, ki se marsikdaj spremenijo v taksiste. Glede ženske odbojke pri Domu-Agorest je pomembno poudariti še njihovo povezanost, ki se bo vsekakor nadaljevala tudi v naslednji sezoni z novogoriškim območjem. Povod za to pozitivno fazo stikov in sodelovanja je bila odbojarska Interliga pred nekaj leti. Lani smo lahko našli dvajset srečanj v obliki treninga tekem. Poleg tega pa je ob 25-letnici društva potekal tudi turnir, ki ga bodo ponovili letos septembra med odbojkašicami Doma, Nove Gorice, Tržiča, Ville Vicentine in Kopra. To bo verjetno prva preizkušnja po poletnih pripravah v Tolminu za mlajše in po intenzivnem avgustovskem treningu (dvakrat dnevno) za starejše kar v Gorici.

Košarka je dolgoročno gledano nadomestila v društvu moško odbojko. Nekaj let je bila celo množična panoga. V lanske sezoni sta vadili in tekmovali dve vrsti: člani v promocijski ligi in naraščalniki v svoji. Samo simbolično so se pojavili minikošarkarji, vendar jih je bilo premalo in po mesecu - dveh se je njihova dejavnost zaključila.

Članska vrsta se je v nasprotju s prejšnjima dvema sezonama, ko je lahko upala na uvrstitev v D ligo, pehala sredi lestvice; naraščalniki pa so nadebudno igrali in v prihodnji sezoni prestopijo starostno mejo, zato bodo igrali v prvenstvu kadetov. Gre za precej homogeno in ubrano skupino, ki bo z leti imela še večja zadoščenja. Zaradi resnice in pravice naj dodamo, da predstavljajo ti igralci tudi srž šolskih peterk, kjer nastopajo ločeno glede na šolo pač, kjer študirajo. Podobno je bilo s prejšnjo generacijo, ki sedaj igra v članskem moštvu. Klasičen primer povezave okolja s šolo. Morda pa je tudi šola kaj doprinesla k njihovi pripravi; prav gotovo ne k tehnični, upal pa bi si trditi, da k psihofizični. To po navadi manj poudarjamo.

Kar zadeva člansko moštvo, so pri odseku na prelomnici. Igralci in usmerjevalci so preveč navezani na društvo, da bi vrgli puško v koruzo, toda nadaljevanje životarjenja jih sili v še večjo apatičnost. Začaran krog. V načrtih in v mislih resno nameravajo za prihodnjo sezono postaviti mehanizem igralcev, strukture, finančne osnove in vadbene prostora v tek z željo po odmevnejšem cilju, ki bi pomagal zmigati k življenju tudi mlajše kategorije košarkarjev, čeprav ne smemo pozabiti, da se moštvenim športom v naslednjem desetletju ne piše nič dobrega. Morda pa bo tekmovalnost med društvi, odseki in panogami izboljšala strokovni pristop: organizacijski, tehnični in vzgojni.

Tudi Domova košarka se seveda bori z vprašanjem prostora in zadostnega števila vadbnihih ur, bori se s prevozi (zlasti na tekme). Kljub temu pa ima poleg prvenstvenih tekem v seznamu celo vrsto prijateljskih srečanj in trening-tekem s skupinami iz Nove Gorice, z italijanskimi mestnimi moštvi in preko izbranih moštev ZSSDI tudi z moštvi iz notranjosti Slovenije. Zadoščenje za skupinico trenerjev, ki pa se bo, tako so povedali, deloma obnovila. Zaenkrat letos poleti pridno vadijo v Tolminu, Pulju in Bovcu.

**Pripravil ALDO RUPEL
Uredil RUDI PAVŠIČ**

Dekleta za športno ritmično gimnastiko

Košarkarska vrsta, ki je nastopila v promocijskem prvenstvu

Dom-Agorest: postava under 15

Vrsta mladih domovih telovadcev

Naročnina: mesečna 16.000 lir - celoletna 192.000 lir; v SFRJ številka 6.000.- din, naročnina za zasebnike mesečno 30.000.- din, trimesečno 85.000.- din, letno 320.000.- din, upokojeanci mesečno 25.000.- din, trimesečno 65.000.- din, polletno 120.000.- din, letno 240.000.- din. Naročnina plačana vnaprej se med letom ne poveša.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 72.000 lir. Finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 108.000 lir. Mali oglaš 760 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tlix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

17. avgusta 1989

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tlx 460894
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 85723
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Marko Waltritsch

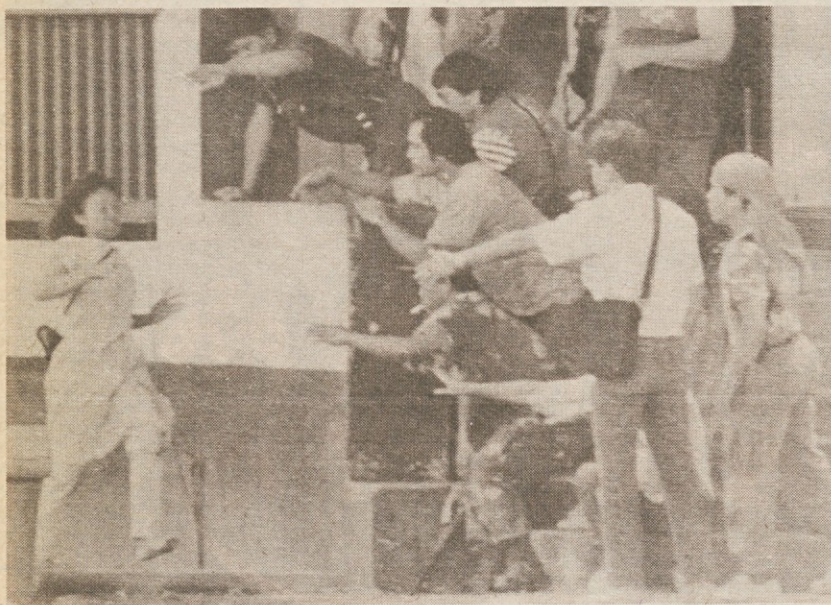
Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FI

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Po uradnih podatkih, naj bi umrlo 21 oseb, 16 upornikov in 5 talcev Tragičen razplet dogodkov na Filipinih Upor v zaporu je policija zatrla v krvi

Tragedija v filipinski kaznilnici v Davau se je pričela menda že med nedeljsko molitvijo, posebni policijski odredi pa so se šele v torek pripravili na končni spopad z uporniki. Prav v torek je nekaterim talcem uspelo zbežati zapornikom (na sliki AP vidimo žensko, ki je pribežala k agentom), med talci pa je bilo kljub temu pet žrtev. Med temi je bila tudi misijonarka Jackie Hamill, ki so jo uporniki pustili na smrt ranjeno pred vhodom v kaznilnico. Ob zaključku policijske akcije so na dvorišču kaznilnice ležala trupla šestnajstih upornikov in umorjenih talcev.

DAVAO — Nekajdnevni upor jetnikov filipinske kaznilnice v Davau se je včeraj zaključil z divjim streljanjem med posebnimi policijskimi enotami in skupino upornikov. Policija je morala kar dvakrat v napad, po zaključku obeh akcij pa so presteli menda 21 žrtev. Po uradnem sporočilu filipinskih oblasti, naj bi umrlo pet od petnajstih talcev ter vseh 16 upornih jetnikov. Podatki so menda popolni, vendar kaže, da je bilo nekaj talcev težko ranjenih.

Skupina jetnikov je skušala zbežati iz zapora v nedeljo popoldan (po krajevnem času). Ob nedeljah je v zapor namreč prihajala misijonarka, ki je prebirala in razlagala sveto pismo zapornikom in njihovim obiskovalcem. Avstralska misijonarka verske organizacije Joyful Assembly of God, 36-letna Jackie Hamill je prva padla v roke upornikov, ki jih je vodil bivši narednik filipinskega letalstva Mohamad Naser Samparadi. Moški bi bil moral v Davau presedeti kar 44 let,

saj so ga priznali za krivega trojnega umora. Po oroženem spopadu s policijo je tudi sam obležal na dvorišču kaznilnice.

Ko je filipinska policija prvič skušala zatreti upor so jetniki reagirali tako, da so se kruto znesli nad talci. Misijonarko in ostale talce so po pričevanju preživelih posiljevali vso noč, nato pa so Hamillovi prerežali vrat in jo hoteli pokončati s strelom v tilnik. Uporniki so umorili tudi 9-letnega otroka in 16-letno dekle.

Naposled je policijskim agentom le uspelo prodreti v kaznilnico, kjer se je vnela prava bitka. Agenti so odprli ogenj, jetniki pa so tudi sami segli po orožju. Policija je sicer našla misijonarko še pri življenju, ko so jo prepeljali v bolnišnico pa je izdihnila še pred operacijo.

Protestantski pastor Fred Castillo, ki je srečno preстал izkušnjo talca, saj je zbežal, ko je policija prvič udarila po tolpi upornikov, je izjavil, da so se jetniki kot ponoreli izživljali nad nemočnimi osebami, med katerimi je bilo tudi nekaj otrok.

Japonci se ogrevajo za Kaifuja in opozicijo

TOKIO — Nova vlada, ki jo je sestavil premier Tošiki Kaifu, je menda vseč Japoncem, čeprav ne skrivajo precejšnje naklonjenosti do opozicije.

Tiskovna agencija Kyodo je izpeljala anketo, iz katere je razvidno, da 46,5 odstotka Japoncev odobrava Kaifujevo izvolitev in vlado, v kateri prvič sedijo tudi ženske. Prav dejstvo, da je na vrh vlade postavil več novih ljudi, pa je krepko dvignilo tudi Kaifujevo priljubljenost med prebivalci. Njegov predhodnik Sosuke Uno si je zaslužil le 35-odstotno naklonjenost, ki pa mu jo je velika večina odrekla, potem ko je prišla na dan zadeva o kupljeni gejši. Vendar so tudi socialisti, ki jih vodi gospa Takako Doi krepko pridobili na zaupanju sicer tradicionalnih Japoncev. Anketa je namreč pokazala, da se zanje ogreva 28 odstotkov prebivalstva.

Polemike o imenovanju nekaterih članov odbora evropske konvencije proti mučenju

ŽENEVA — Države podpisnice evropske konvencije proti mučenju, enega najbolj dognanih mednarodnih pravnih instrumentov za varstvo človekovih pravic, so se znašle pred zagato. Švica je z noto svojega veleposlanika pri Evropskem svetu v Strasbourg Yvesa Moreta protestirala zaradi imenovanja nekaterih političnih osebnosti v odbor visokih predstavnikov, ki bo nadzoroval uveljavljanje konvencije.

Evropsko konvencijo proti mučenju so sprejeli z neverjetno naglico, kajti njeno besedilo je bilo sestavljeno šele novembra 1987, članice Evropskega sveta so jo potrdile konec lanskega leta, v manj kot letu dni pa jo je ratificiralo kar 15 od 23 članic te organizacije. Osrednji organ konvencije je odbor, katerega predstavniki bodo po črki dogovorov imeli možnost v katerikoli državi podpisnici in kadarkoli obiskati zapore, bolnišnice, predvsem psihiatrične, ter vse druge kraje, kjer bi utegnili mučiti priprte. Člani odbora bodo redno obiskovali države podpisnice, podajati pa se nameravajo tudi na nenapovedane preglede, o čemer bodo pisali poročila zaupne narave, ki pa jih nameravajo objaviti, če bi država kršiteljica konvencije zavrnila izsledke in priporočila odbora ter nadaljevala s prepovedano prakso. Za razliko od številnih mednarodnih aktov s področja človekovih pravic ima konvencija proti mučenju torej dokaj dober instrument za uveljavljanje svojih določil. Zanimivo je, da jo je med drugimi podpisala tudi Turčija, ki se je doslej najpogosteje znašla pod obtožbami, češ da njena policija izvaja nasilje nad političnimi zaporniki, kar je v Strasbourg sprožilo razmišljanja, da bi člani odbora najprej morali obiskati prav turške zapore.

Lagodni tok uveljavljanja konvencije je zmotilo imenovanje članov odbora. V tem ko je večina držav v to telo predlagala

strokovnjake, torej pravnike, zdravnike ali izvedence za človekove pravice, so Britanija, Španija in Turčija imenovala - in celo dosegle potrditev političnih osebnosti. Najbolj sporen je britanski član, poslanec konservativne stranke Stefan Terlezki, ki so mu v Strasbourg zaradi skrajno desničarskih idej nadeli naziv »britanski Le Pen«, z jasnim namigom na šefa francoske Nacionalne fronte. Španija je za člana odbora predlagala kar enega visokih predstavnikov socialistične stranke, Turčija pa bližnjega sodelavca premiera Turquta Ozala. V vseh treh primerih gre za očitno kršenje temeljnega namena konvencije, kajti člani odbora, ki bodo raziskovali primere mučenja zapornikov, pač ne morejo pripadati političnim organom ali vladajočim strankam. Diplomati nekaterih članic Evropskega sveta ter predstavniki številnih nevladnih organizacij bodo na septembrskem zasedanju parlamenta strasbourške institucije skušali prepričati poslance, naj ne glasujejo za uradne kandidate treh držav, temveč za njihove namestnike, najbolj živo pa se je v kampanjo prepričevanja vključila prav Švica. Če naj odbor učinkovito opravlja svojo nadzorno funkcijo, potem morajo v njem sedeti neodvisne osebnosti. Tega mnenja je tudi šef direkcije za človekove pravice pri Evropskem svetu Peter Lauprecht (Avstrija), ki meni, da bi se predvsem morali izogniti stranpoti. Torej, da bi se konvencija proti mučenju spremenila v alibi držav podpisnic. Septembrsko zasedanje parlamentarcev Evropskega sveta bo torej že na začetku politične sezone prineslo zanimiv boj za dosledno uveljavljanje enega ključnih aktov v nadnacionalnem instrumentariju za varstvo človekovih pravic, žal omejenem le na peščico najmanj spornih držav.

BOŽO MAŠANOVIČ

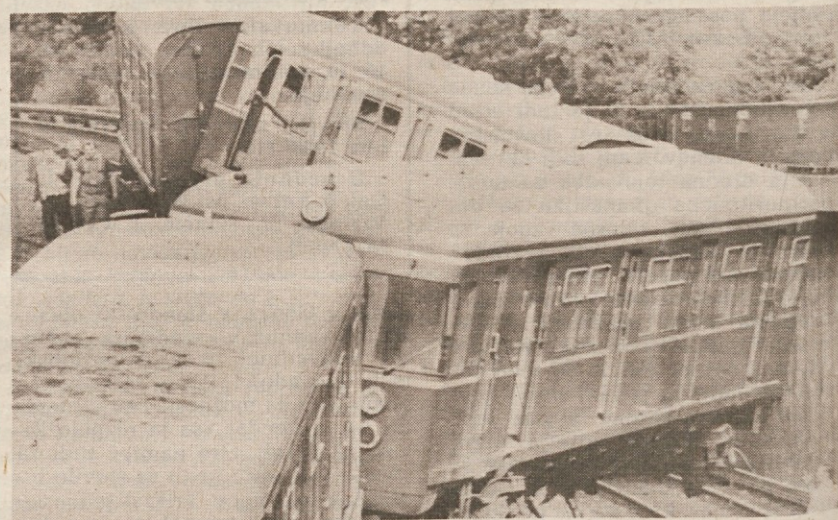
Skuhal se bo na mehiški način

CIUDAD MEXICO — Mehški pisatelj Carlos Flores Vargas, ki je lani prejel pomembno špansko literarno priznanje Max Aub, grozi, da bo sam sebe pojedel, če bo založnik Diana še naprej zavlačeval tiskanje njegove knjige Pri-povedi o spolnosti.

Pisatelj gladi že deset dni, gladovna stavka pa očitno ni preveč učinkovita, saj mu založnik Diana še vedno dolguje knjigo, za katero je Vargas menda že plačal vse tiskarske stroške, ko jo je hotel izdati v samozaložbi.

Zato se je odločil za skrajni korak in v pismu mehiškemu predsedniku najavil, da si bo odrezal kak ud, si ga skuhal na mehiški način in ga nato pojedel. Vargas o sebi pravi, da je mož beseda, »pojedina« pa naj bi spravila osebe, ki bi se morale ukvarjati z razvojem mehiške kulture v pravo - in prav nič laskavo - luč.

Iztiril se je potniški vlak

Pri Hamburgu sta se iztirila dva vagona potniškega vlaka, ki je peljal delavce na delo. Na srečo ni bilo ne mrtvih ne ranjenih (Telefoto AP)

Že 50 let redno vohlja kokain

LONDON — Neka 80-letna Britanka že celih 50 let redno uživa kokain, ki ga z zdravniškim receptom dobiva v lekarni. Ko je bila stara 25 let je gospa, katere ime ni znano, zbolela za neozdravljivo alergijo v nosu, ki je ogrožala njene vohalne sposobnosti. Zdravniki so ji takrat predpisali kokain, ki ga še danes vohlja. Na teden potrebuje dve dozi po dva grama. Doslej je »povohljala« že več kot 5 kilogramov droge in zatrjuje, da sploh nima nobenih stranskih učinkov. Njen zdravnik pa je prepričan, da je priletna dama že dodobra zasvojen, čeprav ni pri njej opazil tipičnih znakov zasvojenosti. Medicina pa doslej ni našla nadomestnega zdravila za tako alergijo.

Mitterrand brez osebne straže

PARIZ — Po slikoviti proslavi 200-letnice francoske revolucije, doživlja predsednik Mitterrand novo, veliko manjšo revolucijo, ki pa je ne gre zanemarjati. Francoski žandarji so se namreč odločili za stavko, nekaj jih je v znak protesta proti izredno slabim plačam in siceršnjim delovnim razmeram stavkalo že v dneh proslav, predsednikova osebna straža pa je stavko začela te dni. Prav v dneh proslav si tega ni mogla privoščiti, saj je bil Mitterrand stalno med ljudmi in je bil stalno izpostavljen raznim nevarnostim. Straže zahtevajo krajši delovni urnik, sedaj delajo po več kot 45 ur na teden, boljše plače in nagrade za nevarnejša dela.